

slovenski čebelar

1 9 6 5

LETO LXVII

ŠT. 4

SLOVENSKI GLASILO ČEBELARSKIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE

ČEBELAR

Št. 4

Ljubljana, 1. aprila 1965

Leto LXVII

VSEBINA

Valentin Benedičič: Brez čebelarstva ni uspešnega sadjarstva	97
Vladi Martelanc: Vrednost medu v naši prehrani	101
Dva epigrama	104
Edi Senegačnik: Naše čebele v aprilu	105
Lojze Zapušek: Se o rojenju	108
Virmašan: Napake	109
Mirko Cok: Nekoliko vrstic o čebelarstvu v Srednji Istri	114

NOVICE IZ ČEBELARSKEGA SVETA

Nove čebelarske knjige. Pomladno škropljenje sadnega drevja. Ohranimo vrednosti svojega medu. O maticah in trojih. Roj čebel pod močnim pljuskom. Kako shranimo neizdelane satnice. Čebelji strup in arthritus. Okamenela zalega. Ali naj zbiramo matice za vzrejo? Med za olimpijske borce. Gledičija. Zopet nove vrste panj. Najnovejše in najbolj učinkovito sredstvo proti čebeljim ušem. Kaj bi morali vedeti o sladkorju	115
--	-----

NAŠA ORGANIZACIJA

Vabilo na XIV. redni občni zbor. Seja izvršnega odbora dne 3. marca 1965. Franc Kafol. Nova čebelarska društva. Pa je le zaleglo. Za zgled članom. Občni zbor čebelarske družine Dobova-Kapela. Iz Zeleznikov. Občni zbor ČD Kamnik-Domžale. Občni zbor čebelarske družine Šmarjeta pri Novem mestu. Občni zbor čebelarske družine v Celju. Občni zbor čebelarske družine Ajdovščina. Iz čebelarske družine Barje. Belokrajinski čebelarji so zborovali	120
---	-----

OSMRTNICE

Ivan Povalej, Mihael Štrus, Anton Repnik	128
--	-----

List izhaja vsakega 1. v mesecu. Člani, ki plačajo letno članarino 1000 din, ga prejemajo zastoj. Izdaja ga Zveza čebelarskih društev za Slovenijo v Ljubljani, Miklošičeva cesta 30, tiska CP Delo — obrat Triglavsko tiskarna v Ljubljani, ureja uredniški odbor: Valentin Benedičič, Ivan Majcen, Slavko Raič, Jože Rihar, Edi Senegačnik in Joško Slander. Odgovorni urednik: Edi Senegačnik. Letna naročnina za nečlane 1200 din, za inozemstvo 1500 din. Posamezna številka na 52 straneh stane 140 din, na 16 straneh 70 din. Odpovedi med letom ne upoštevamo. Kdor plačuje članarino v obrokih, se s prvim obrokom zaveže, da jo bo do konca leta v celoti poravnal. Isto velja za naročnino. Številka žiro-računa pri Narodni banki v Ljubljani, Miklošičeva cesta, 600-14/603-116

BREZ ČEBELARSTVA NI USPEŠNEGA SADJARSTVA

VALENTIN BENEDICIC

V Sloveniji so med drugim tudi ugodni naravni pogoji za sadjarstvo. Zaradi tega so naši sadjarski strokovnjaki pri Agronomskem oddelku Biotehnične fakultete in pri Kmetijskem inštitutu Slovenije s sodelovanjem strokovnjakov pri posameznih kmetijskih zavodih bivših okrajev skrbno proučili in uredili podatke o sadjarstvu v naši republici. Tako so ugotovili dejansko stanje našega sadjarstva, kar je osnovni pogoj in izhodišče za pravilno planiranje bodoče sadjarske proizvodnje. Nato so izdelali v okviru sedemletnega plana kmetijstva 1964—1970 program razvoja sadjarske proizvodnje. Slovenijo so razdelili na deset proizvodnih okolišev, ki zajemajo večja ekološko in proizvodno-ekonomsko izenačena območja. Proizvodnja v teh okoliših naj bi se omejila največ na tri do štiri sadne vrste.

Po zbranih podatkih je znašal povprečni letni pridelek vsega sadja v letih 1954 do 1962 11.249 vagonov. Konec leta 1962 je bilo rodnih 2.286 ha družbenih plantažnih nasadov in okrog 25.000 ha kmečkih sadovnjakov. Do leta 1970 se bo po programu povečala površina strnjenih plantažnih nasadov na 9.811 ha, od katerih bo takrat rodnih že 5.024 ha; površina sadovnjakov individualnih sadjarjev pa na 53.000 ha. Skupaj bo torej leta 1970 rodnih okrog 38.000 ha plantažnih nasadov in sadovnjakov. V daljni perspektivi po letu

1970 pričakujemo, da se bodo glede na ustrezna razpoložljiva zemljišča povečale površine plantažnih nasadov na skupno okrog 17.000 ha. Pridelek vsega sadja se bo povečal od 11.249 vagonov v letu 1962 na 21.548 vagonov v letu 1970. Od tega skupnega pridelka bo 5.485 vagonov, to je 25 %, iz sadnih plantaž družbenega sektorja, in 15.865 vagonov, to je 75 %, iz sadovnjakov individualnih sadjarjev. Za izvoz bo na voljo 6—7.000 vagonov tega pridelka. Potrošnja sadja na prebivalca v SR Sloveniji se bo povečala od sedanjih 56 na 60 kg v letu 1970. Program zajema torej v eni celoti družbeno in individualno sadjarsko proizvodnjo. Če vzamemo za izhodiščno osnovo povprečni pridelek vsega sadja v letih 1954 do 1962, ki je znašal 11.249 vagonov, potem vidimo, da se bo povečala proizvodnja v celoti skoraj za 100 % oziroma točneje na indeks 191 leta 1970. Ako dodamo k temu še istočasni dvig kakovosti precejšnjega dela pridelka, tedaj se bo do leta 1970 zares znatno povečal narodni dohodek iz sadjarske proizvodnje v naši republiki.

V sedemletnem programu razvoja sadjarstva pa pogrešamo povsem določila glede oprave sadnih plantaž in sadovnjakov. In vendar je opravevanje v tehnološkem procesu sadjarske proizvodnje nepogrešljiv agrotehnični ukrep, brez katerega bi bil opisani sadjarski program neuresničljiv. Republiški sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo je povabil Zvezo čebelarških društev za Slovenijo na razpravo o sedemletnem programu razvoja sadjarstva v naši republiki. Pri tej priložnosti smo se seznanili z vso obsežnostjo tega programa. Sprejeli smo nasvete navzočih sadjarskih strokovnjakov in smo pri sestavi programa sedemletnega razvoja čebelarstva postavili opravevanje kulturnih entomofilnih (žužkocvetnih) rastlin na prvo mesto kot najvažnejšo družbeno nalogo našega čebelarstva.

Naj omenim ob tej priložnosti, kako gleda na te stvari Apimondija, to je mednarodna zveza čebelarških združenj, ki ima ta čas svoj sedež v Rimu. Že leta 1960 je poslal njen generalni sekretar, sedaj že pokojni dr. Antonio Zappi Recordati, po sklepih XVII. mednarodnega čebelarskega kongresa v Rimu leta 1958 zaradi splošnega nazadovanja čebelarstva vsem kmetijskim ministrom držav članic Apimondije poziv in spomenico o nepogrešljivem in nenaдомestljivem opravi čebel pri oplajanju cvetja. V pozivu je poudaril zlasti okolnost, da je splošno znano, *da predstavlja čebelarstvo edino sredstvo v rokah človeka, s katerim vzpostavlja in ohranja potrebno ravnovesje med rastlinstvom in žuželkami-opraševalkami*. Znameniti biologi so namreč dokazali, da daje narava vedno prednost križnemu opravevanju. Križno opravevanje zagotavlja večjo in boljšo proizvodnjo tudi zaradi tega, ker se že s samim križnim opravevanjem izločijo škode, ki jih povzročata samoopravevanje. *Če bi se število čebelarstev zmanjšalo ali če bi se čebelarstva opustila, bi nastala za sadjarstvo velika škoda, ki bi jo bilo treba na vsak način preprečiti*. Spomenico je sestavil znani italijanski pomolog prof. Alessandro Morettini, direktor študijskega centra za sadjarstvo in vrtnarstvo v Florenci. V njej pojasnjuje osnovno funkcijo čebel za razvoj plodov lesnatih in zelnatih rastlin; poudarja zlasti, da je prenašanje cvetnega peloda po čebelah od cveta do cveta za pretežno število kulturnih rastlin dejansko nepogrešljivo. Posebno je to važno:

1. za rastline z enospolnimi cveti, bodisi da so na istih ali pa na različnih rastlinah. Pri teh rastlinah mora nastopiti nujno posredovalec za prenos

peloda na brazdo. Včasih je ta posredovalec veter, včasih pa žuželke, ki opravljajo to prepotrebno delo. Med žuželkami so pa zopet čebele tiste, ki imajo glavni delež pri opravevanju.

2. za rastline z dvospolnimi cveti, ki se večinoma ne oplodijo s pelodom istega cveta ali pa drugih cvetov iste rastline, bodisi zaradi neplodnosti prašnikov oziroma pestičev ali pa zaradi neprilagojenosti obeh. Cvetovi pa se normalno oplode, če pride s posredovanjem žuželke-opraševalke na brazdo pelod druge rastline iste vrste.

3. za rastline, pri katerih ne dozorita gameti, to je obe spolni celici, moška in ženska istočasno, ali pa se oploditev ne more izvršiti, ker je njuna medsebojna lega taka, da lastni pelod ne more doseči brazde.

4. za androsterilne rastline, pri katerih se moška gameta — pelod ne razvije.

K temu je treba še dodati, da se plodnost rastlin z dvospolnimi cveti, tudi če so medseboj prilagojeni, poveča takrat, če pride na njihove brazde pelod drugih rastlin iste vrste. Na splošno je tudi že dognano na podlagi opazovanj in raziskav znanstvenikov, zlasti zdaj že pokojnega prof. dr. Enocha Zandra, ravnatelja čebelarškega inštituta v Erlangenu na Bavarskem, da oprave čebele 80 % najvažnejših sadnih dreves in krmskih rastlin. Glede na to, da postaja obdelava kmetijskih tal s stroji vedno bolj intenzivna, dalje, da hitro raste uporaba umetnih gnojil in da se v vedno večjem obsegu zatirajo razni škodljivci rastlinske proizvodnje ter pleveli z različnimi bolj ali manj strupenimi kemičnimi pripravki, je ostalih opravevalcev cvetja — čmrljev, čebel-samotark in drugih vedno manj, ker že skoraj ne najdejo več varnega kotička za gnezdenje. V času cvetenja sadnega drevja še ni veliko drugih opravevalcev zaradi tega, ker navadno prezimijo samo njihove matice in so njihove družine v tem času šele v prvem razvoju. Zato lahko danes mirno trdimo, da gre že kar okrog 90 % izvršene oprave na račun čebel.

Glede na opisane razmere je razumljivo, da je tudi zadnji XIX. mednarodni čebelarški kongres v Pragi leta 1965 posvetil opravevanju žužkoecvetnih kulturnih rastlin po čebelah veliko pozornost. V posebni sekciji, ki je delala pod naslovom »Ekonomsko vrednotenje opravevanja po čebelah« so prebrali več referatov, od katerih so bili najštevilnejši in po vsebini zelo zanimivi iz socialističnih dežel.

Povsod po naprednem svetu posvečajo čebelarške organizacije posebno v zadnjih letih oplajanju cvetja kulturnih rastlin po čebelah veliko pozornost. Čebelarške organizacije se tudi dobro zavedajo, da lahko zahtevajo za pospeševanje čebelarstva ustrezno finančno pomoč družbe oziroma države edino zaradi opravevanja. Tako pomoč nasplošno tudi že prejemajo. Lepe primere take družbene oziroma državne pomoči imamo v bližnjih sosednih državah v Avstriji, Čehoslovaški, Nemčiji, Bolgariji, Romuniji itd.

Po vsem tem razmišljanju problematike opravevanja kulturnih rastlin po čebelah sili samo po sebi v ospredje vprašanje, kakšno je to stanje pri nas. Ali bo naše čebelarstvo kos nalogam, ki nas čakajo v zvezi z bodočo sadjarsko proizvodnjo, in kaj smo doslej napravili v tej smeri. Vodstvo naše čebelarške organizacije se zaveda važnosti teh nalog. Plantažni nasadi se širijo in nastajajo novi. Značilno za te nasade je, da nastajajo pretežno zunaj naseljenih krajev, kjer navadno ni čebel. Tako potrebujejo ti nasadi čebele že sedaj,

čprav so komaj začeli roditi. Omenil sem že, da je izdelala Zveza čebelarских друštev program sedemletnega razvoja čebelarstva v SR Sloveniji. V programu posvečamo pozornost problematiki opravevanja kulturnih žužkocvetnih rastlin po čebelah. Program so pregledali tudi kmetijski strokovnjaki in ga kot realnega sprejeli in vključili v sedemletni plan kmetijstva. Da bi program laže izvrševali, smo na zadnjem občnem zboru Zveze čebelarских друštev meseca maja 1964 sprejeli tudi ustrezno spremembo pravil, ki so jih medtem pristojni oblastni organi že odobrili. *Spremenjena pravila čebelarских друštev in Zveze* so tako široka, da lahko povezujejo organizacijsko vso čebelarско dejavnost v Sloveniji, individualno in družbeno, pospeševalno, znanstveno-raziskovalno in gospodarsko. Prej ali slej se bo to videlo tudi na zunaj v ustrezno zastopanjem vodstvu organizacije. Tako sestavljeno vodstvo bo sposobno voditi v splošno korist enotno čebelarско politiko v naši republici. Podobno so prilagojena prednjim načelom tudi pravila Saveza pčelarских organizacija Jugoslavije. Zaradi tega more predstavljati edino tak Savez pčelarских organizacija Jugoslavije vse jugoslovansko čebelarstvo doma in v tujini.

Pristojne oblastne organe smo tudi obvestili, da ne bomo mogli uspešno izvrševati tega programa, če nam družba ne bo nudila ustrezne pomoči v finančnem in tudi v moralnem pogledu. S sprejetim programom se namreč vključuje slovenska čebelarška organizacija neposredno v kmetijsko pospeševalno službo. Pred njo se postavljajo zaradi splošnih družbenih interesov večje naloge, ki jih ne bo mogla opraviti z lastnimi sredstvi, ki komaj zadoščajo za njene redne društvene organizacijske naloge. Gospodarska dejavnost, iz katere je črpala Zveza svoj čas sredstva za pospeševanje čebelarstva, je bila namreč pred desetimi leti izločena. Ostala ji je samo še pospeševalna dejavnost, ki pa nič ne donša, temveč le črpa že itak pičla sredstva. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da nas v teh prizadevanjih Republiški sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo z razumevanjem vztrajno podpira.

Zdaj pa še na kratko primerjajmo podatke iz obeh programov sadjarskega in čebelarškega, da bomo videli, v kakšni meri bo moglo naše čebelarstvo uspešno sodelovati pri opravevanju v nastopajočem sedemletnem obdobju. Za osnovo bomo vzeli mnenje naših sadjarskih strokovnjakov, da so potrebne v naših razmerah najmanj štiri čebelje družine za opravevanje enega hektara plantažnega nasada oziroma sadovnjaka. Tudi v znani napredni sadjarski pokrajini »Altes Land« pri Hamburgu postavljajo zadnja leta zaradi pomanjkanja čebel le po štiri čebelje družine na hektar. Naši sadjarski strokovnjaki so mišljenja, naj bi bila to spodnja meja, ki zagotavlja pri naših klimatskih razmerah še dovolj intenzivno opravevitev.

V Sloveniji imamo vsega 85.000 čebeljih družin, od tega približno 8000 podjetje Agromel v likvidaciji. Za opravevitev okrog 27.500 ha sadovnjakov in sadnih plantaž je potrebnih 109.200 naseljenih panjev. Manjka torej 24.200 čebeljih družin. Čebel doslej še nismo po programu načrtno razporedili. V nekaterih krajih na deželi jih na žalost ni več, v drugih jih je zopet dovolj oziroma celo preveč. Čebele je treba torej že sedaj prevažati tako v kmečke sadovnjake kakor tudi v družbene sadne plantaže. Interesenti obeh sektorjev lastništva se že oglašajo pri naših terenskih organizacijah in se dogovarjajo zaradi opravevanja.

Po programskih pričakovanjih bo leta 1970 ob ustreznih pogojih za čebelarjenje skupaj okrog 110.000 čebeljih družin, od teh 10.000 v družbenem sektorju. Za oprašitev okrog 58.000 ha sadovnjakov in sadnih plantaž bo potrebnih 152.000 čebeljih družin. Primanjkovalo nam bo torej okrog 42.000 naseljenih panjev.

Navedeni podatki resno opozarjajo tako nas čebelarje kakor tudi pristojne oblastne organe, da bo treba v bodoče posvetiti čebelarstvu več pozornosti in da bo treba za njegov napredek zagotoviti tudi vsaj minimalna finančna sredstva. Če teh ne bo, potem seveda naše čebelarstvo ne bo kos tem nalogam pri opraševanju.

Napačno bi bilo, če ne bi ob tej priložnosti v zvezi z opraševalnimi nalogami omenili tudi čebel podjetja Agromel v likvidaciji. To je dragocen živ čebelji zaklad, ki smo ga ravno zaradi opraševanja upoštevali tudi v programu razvoja čebelarstva v SR Sloveniji. Splošni interes in stališče naše organizacije je, da ostanejo te čebelje družine, kakih 8000 po številu, v Sloveniji, kjer so bile pretežno tudi nabavljene. Prav bi bilo, da dobijo te čebelje družine družbena posestva in kmetijske zadruge, ki jih potrebujejo za opraševanje svojih plantažnih nasadov. Čebelarstva družbenih posestev, vključena kot pravne osebe v našo organizacijo, kakor je npr. to tudi na Čehoslovaškem, bodo tvorila nekake naravne mostove. Preko njih bo prihajala kot dopolnilo organizirana pomoč individualnih čebelarjev članov naše organizacije v času cvetenja plantažnih nasadov. S tem sem želel še posebej nakazati tudi perspektivo in smer za razvijanje skupnega dela individualnega in družbenega čebelarstva v okviru enotne čebelarske organizacije.

VREDNOST MEDU V NAŠI PREHRANI

VLADI MARTELANC

V prejšnji številki našega lista sem v svojem članku prikazal, da so cene medu padle, čeprav je cena živil v zadnjih letih v splošnem narasla. Ker naš med večinoma izvažamo, smo odvisni od močne mednarodne konkurence, ki ne dovoljuje višjih cen našemu medu. Ne preostaja nam torej nič drugega, kot da dvignemo domačo porabo, da bi čebelarji lahko primerno prodali svoj dragoceni pridelek. Tu mora čebelarju priskočiti na pomoč prepričljiva propaganda in učinkovita reklama. Vendar mora tudi čebelar nekaj več vedeti o hranilni vrednosti medu, da bo lahko prepričal svoje odjemalce.

Naša vsakdanja prehrana vsebuje tale živila: meso in mesne izdelke, mleko in mlečne izdelke, jajca, maščobe, žitarice, zelenjavo, sočivje, sadje in še kaj. Med to smo uvrstili naš med, čokolado, kakao, sirupe, marmelade, sadne sokove in sladkor. Vrednost živil ocenjujemo po njih hranilni vrednosti in ne po teži. Hrano uživamo zato, da dobi telo z njo potrebne snovi za svoj obstoj. Prebavljena hrana v našem telesu izgoreva in mu ustvarja s tem potrebno energijo. Vrednost hrane merimo s toplotnim učinkom ali s kalorijami. 1 kalorija je množina toplote, ki segreje 1 l vode za 1 stopinjo C. Kalorična vrednost našega kuriva — premoga — regulira tudi njegovo ceno. Preračunano je, da porabi človeško telo za vzdrževanje stalne toplote in za pre-

magovanje fizičnega dela določeno množino kalorij, ki jih črpa iz zaužite hrane. Zato zahtevajo razni poklici ljudi, upoštevajoč tudi njihovo telesno konstitucijo, različno množino kalorij. Tako je znano, da mora dobiti duševni delavec dnevno 2500—3000 kalorij, delavec z napornejšim fizičnim delom okrog 4000 kalorij, dočim včasih težkim gozdnim delavcem v hudem mrazu tudi hrana s 5000 in več kalorijami komaj zadostuje. Hrani zvišujemo njeno kalorično vrednost s tem, da ji dodajamo maščobe, ki so najbogatejše s kalorijami. Tako imamo v naših javnih prehrabnih ustanovah, menzah, domovih, bolnišnicah, hotelih in restavracijah pri vsakem obroku hrane določeno število hranilnih kalorij, katerih seštevek daje vrednost dnevne prehrane. Posebni za to določeni organi morajo nadzirati tako javno prehrano.

Zanimivo je pogledati razpredelnico, v kateri so razporejena živila glede na ceno, kalorično vrednost in ceno posamezne prehrabne kalorije v njih.

Tabela kaloričnih vrednosti za 1 kg živil

Vrsta živila	Cena za 1 kg dan	Prehrabnih kalorij v 1 kg	Cena 1 kalor. dan	Kolikokrat je kalorija od medu	
				dražja	cenejša
1. Govedina	1500	1115	1,16	7	
2. Teletina	1700	1200	1,65	9	
3. Ribe	600	1400	0,40	2,5	
4. Salama	1740	1740	1,00	5	
5. Mleko	100	670	0,15		0,8
6. Jogurt	160	520	0,50	1,7	
7. Sir sred. mast.	1100	2520	0,43	2,5	
8. Kokošje jajce	60	75	0,80	4,7	
9. Olje	420	9250	0,05		0,5
10. Surovo maslo	1600	7570	0,21	1,2	
11. Testenine	560	5600	0,10		0,5
12. Kruh	116	2400	0,05		0,5
13. Krompir	60	870	0,06		0,5
14. Kislo zelje	100	150	0,66	3	
15. Jabolka	200	580	0,54	2	
16. Pomaranče	500	450	0,62	3	
17. Breskve	150	560	0,26	1,5	
18. Melone	100	280	0,56	2	
19. Čokolada	1600	5500	0,50	1,7	
20. Marmelada	420	2740	0,15		0,8
21. Med - prod. na debelo	550	5540	0,10		
22. Med - drobna prodaja	580	5540	0,17		
25. Sladkor	220	4000	0,05		0,5

Da dobimo pravo sliko, moramo kot živila izločiti predvsem maščobe, sladkor, delno mlevske izdelke. Samo s temi se ne bi mogli prehranjevati, ker jih telo ne bi preneslo. Zato moramo primerjati med z drugimi živili, ki jih lahko uživamo v manjših količinah mešane z drugimi. Izvzamemo lahko le surovo maslo, ki ga lahko prenesemo v nekoliko manjših količinah kot med. Vemo, da so meso, mesni izdelki, ribe, sir in jajca važna beljakovinska hrana,

brez katere bi težko vzdržali. Težko pa je dojeti, da so kalorije v teh živilih mnogo dražje kot v medu (celo devetkrat, npr. v teletini). V tabeli je upoštevana le kalorična vrednost medu kakor pri sladkorju. Analiza o sestavinah medu pa nam pokaže, da so v njem tudi take snovi, ki so mnogo več vredne kot pa same prehranske kalorije. Ko bodo potrošniki to nekoč upoštevali, bo povpraševanje po medu naraslo. Samo takrat bomo lahko primerno zvišali ceno našemu medu, ki je danes v svetovnem merilu naravnost sramotna.

Da se med kot hrana mogoče teže uveljavlja, je kriva včasih tudi njegova struktura. Matere večkrat tožijo, da bi otrokom prav rade dale med, a da se z njim zelo popackajo. Edino s kristaliziranim je nekoliko boljše. Mnogi nepoučeni ljudje smatrajo kristaliziran med kot nepristen, a ne vedo, da se ravno v tekočih medovih skrivajo očitne potvorbe. Poznamo mnogo stvari v prehrani, ki so podobne medu: razne mezge, paštete itd. Da pri uporabljanju teh nimamo težkoč, so jih dali proizvajalci v razne kovinske tube, iz katerih iztisnemo pri uporabi poljubno količino in jo nato z vijačnim zamaškom zopet tesno zapremo, da se nam ne pokvarijo. Da ne pride med v neposreden stik s kovino, imamo danes nešteto snovi, s katerimi jo lahko premažemo. Tube iz plastične mase bi bile naravnost idealne. Po tubi z medom bi segel najbrž marsikdo, ki mu je njegova vlečnost in lepljivost sicer neprijetna: iztisnil bi si ga poljubno količino na kruh, v čaj ali mleko. Take tube bi morale imeti učinkovito litografsko reklamno sliko in posebno besedilo o pristnosti medu v njej. Verjemite mi, da bi po tako embaliranem medu segali ljudje, ki so pogosto zdoma: turisti, športniki, planinci, taborniki itd. Naj omenim ob tej priložnosti, kaj sem doživel lani v Krškem. Podarili so mi tablico medene čokolade, izdelek bližnje tovarne, v kateri je zaposlen čebelar, priden odbornik tamkajšnje čebelarke družine. Prav on sam je gotovo mnogo pripomogel, da se je med njihovih članov le vrinil v tako važen proizvod. Pri tem se mi vsiljuje misel, da bi pričela tudi naša popularna tovarna čokolade v Lescah proizvajati kaj takega. Da je lahko tudi posamezen čebelar iznajdljiv v reklami in prodaji medu, naj omenim še nekaj, da se ne pozabi. Takoj po vojni sem večkrat obiskal sedaj že pokojnega čebelarja Milana Lična iz Ilirske Bistrice. Nekoč pred vojno je bila tudi v Italiji, pod katero je bilo tudi Slov. Primorje, cena medu zelo nizka, nekako 4—5 lir za kilogram. In ker ga čebelarji niso marali prodajati po taki ceni, so se jim doma kopičile zaloge. Tudi Ličen je imel skoro za cel tovarnjak sladkega pridelka. Kam z njim? Ne vem, na čigavo pobudo so za popularizacijo porabe medu v Italiji uvedli nekaj »teden medu«. Pokojni Ličen, ki ni bil samo odličen praktičen čebelar, ampak je imel prirojeno trgovsko žilico, je ta teden zelo pametno izkoristil. Najel je precejšen tovarnjak z nepremočljivo ponjavo, ki jo je obdal z velikimi reklamnimi kulisami in učinkovitimi napisi. Če se še dobro spominjam, so bile kulise poslikane. Na njih je bil snežniški medved z loncem medu, obris Snežnika in cvetje vseh mogočih barv. Preko vsega pa je blestel velik napis, seveda v italijanščini: Uživajte med iz zdravilnega snežniškega cvetja. S tako opremljenim tovarnjakom polnim medu in s pripravo za polnjenje kozarcev različnih velikosti se je pojavil na tržaških ulicah slovenski čebelar Ličen. V nekaj dneh je razprodal vse svoje zaloge medu po dvakrat višji ceni, kot je bila grosistična. Tu ni šlo samo za odličnega čebelarja, ampak ponavljam, tudi za iznajdljivega trgovca. Nekaj podobnega vedo povedati tudi starejši vipavski

čebelarji. V tistih časih se je pojavilo pri njih kot soliden kupec medu znano čebelarsko in trgovsko podjetje »Ambrosoli«, ki je zelo cenilo pristen med slovenskih čebelarjev. To podjetje je imelo namreč tudi lastno velečebelarstvo in trgovino z medom na drobno. Pokojni dr. Bobič, nestor goriških čebelarjev, mi je nekoč pravil, da je imelo to podjetje celo nekako tovarno medenih proizvodov, med katerimi so bili posebno znani bonboni, polnjeni s tekočim medom. Izdelava takih bonbonov je bila gotovo tajnost podjetja, ki je poznalo pravo razmerje grozdnega in trsnega sladkorja v medu, ki se zato ni strdil. Pred nekaj leti sem slišal, da to podjetje v Italiji še obstoji. Naše tovarne izdelujejo mnogo bonbonov, ki so polnjeni z različnimi odišavljenimi marcipani, sadnimi želeji in sirupi. Ali ne bi lahko med to pisano šaro uvedli tudi bonbone, ki bi ji jih polnili z medom?

Kot tradicionalna poslastica ob različnih praznikih in družinskih slavnostih je pri Slovencih zelo priljubljena potica. Posebno dobra je, če je v njej med z zmletimi orehi, lešniki ali mandeljni. Čeprav imajo po navadi vsi družinski člani radi potico, je pri tem delu žrtev hišna gospodinja, posebno ko pripravlja nadev. Treba je zmleti orehe, segreti med, pripraviti potrebne maščobe za razmaz in še mnogo drugega. Nič čudnega, da se gospodinja tega dela boje in sežejo raje po tovarniškem pripravku v zavitku pod imenom »Metkin kolač«. Ta se z dobro potico seveda ne da primerjati, rešitev pa je le taka, da je »volk sit in koza cela«. Vse pogosteje bi v naših družinah jedli medene potice, če bi imele gospodinja v primerni tubi že pripravljeno zmes potičnega nadeva, ki naj bi vseboval med, zmleta jedrca orehov, lešnikov in preparirane maščobe iz surovega masla ali margarine. Edino delo bi imela gospodinja le s testom in stepanjem jajc. Potem bi na razvaljano testo iz primerno segrete tube iztisnila še navedeni medeni nadev, ga razmazala po testu in dala potem zvito potico vzhajati. Delo pri potici bi se s tem znatno skrajšalo.

Tudi turistom, športnikom, bolnikom in prebolevnikom bi lahko nudili take visoke kalorične medene pastete, ki bi imele poleg bogatih vitaminov skoro 5500 prehrabnih kalorij. Seveda ne bi smeli takih proizvodov, ki se v doglednem času lahko pokvarijo, kopičiti v prevelikih zalogah. Produkcijo bi morali vskladiti s tekočo porabo.

V gornjih vrsticah sem navedel le nekaj primerov, kako naj bi se pričel polagoma uveljavljati naš med. Gotovo pa obstoji še nešteto drugih možnosti, da bi si med pridobil svoje zasluženo mesto. To naj bi bili drobni kamni, s katerimi bi zgradili stavbo večje potrošnje medu v Sloveniji in v ostalih republikah. Pri tem važnem delu smo dolžni pomagati prav vsi. Šele takrat, ko se bomo približali povprečni porabi medu v naprednejših državah, bomo jugoslovanski čebelarji s ponosom lahko rekli: »Med je postal pri naših delovnih ljudeh hrano, zdravilo in krepčilo!«

DVA EPIGRAMA

Oj, človek, ti, ki meniš, da si krona stvarstva,
k nam pridi se učiti požrtvovalnosti in gospodarstva.

Če k čebelam le denar te vleče,
ej, prijatelj, z njimi res ne bo nobene sreče.

NAŠE ČEBELE V APRILU

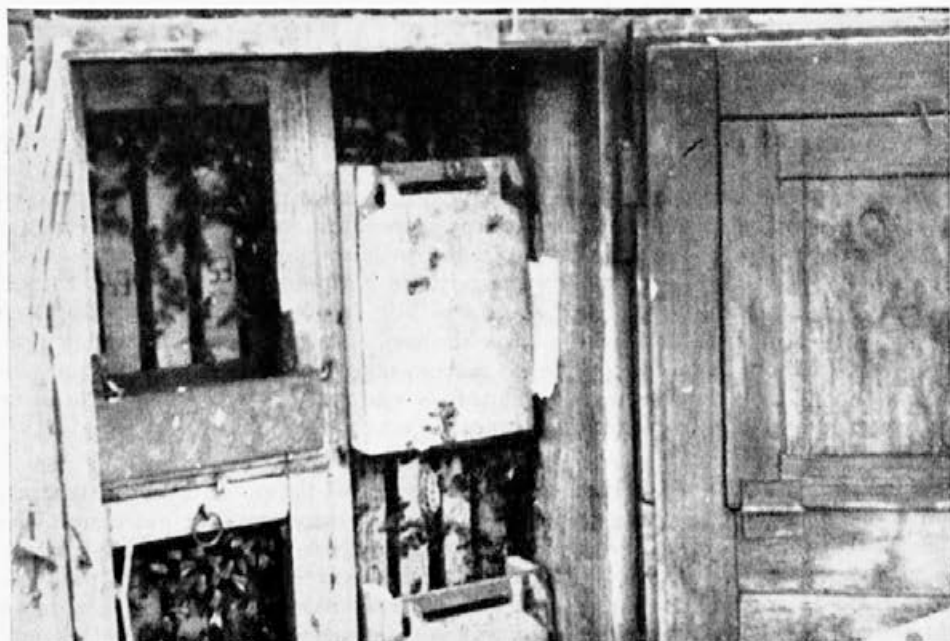
EDI SENEGACNIK

Prve dni tega meseca mora paziti čebelar na dve stvari: na količino hrane v panju in na zalogo. Zaradi toplejših dni in obnožine, ki jo čebele že pridno prinašajo, začne matica sedaj pridno zalegati in tako porabi družina tudi več hrane. Vse zimske mesece do konca marca so porabile kakih 5 ali 6 kg. V panju mora biti sedaj še vedno 7 do 8 kg zaloge. Naši čebelarji prav dobro vedo, da morajo imeti čebelje družine ob zazimljenju najmanj 12 kg zimske zaloge. Potem se jim ni treba prav nič bati, da bi bile čebele v prvih aprilskih dneh brez hrane. April pa je navadno prav muhast s svojim nestalnim vremenom. Leto za letom opažamo, da čebele ne morejo izkoristiti spomladanske paše in zato so navezane samo na hrano v panju. Zaloge iz dneva v dan kopnijo in če ob cvetenju sadnega drevja dežuje, nam začno družine prav takrat padati od lakote.

Izberimo si kak topel dan, da na hitro pregledamo vse čebelje družine. Satov ne jemljemo iz panjev, ker bi s takim ravnanjem čebelam samo škodovali. Vedimo, da potrebujejo čebele zdaj največ toplote. Ko odstranimo okence, hitro ugotovimo, kje je gnezdo. Potegnimo iz sredine sat le do polovice in se prepričajmo, kako je z zalogo. Če je ravna in strnjena, je vse v redu in sat potisnemo v panj. Zdaj nas zanima samo še količina hrane. Poglejmo sate ob gnezdu. Če so še polni in zaliti, je družina v redu. Panj hitro zapremo in

Čebelja družina pred krmljenjem ob koncu marca

Tudi rezervne družinice začnemo krmiti

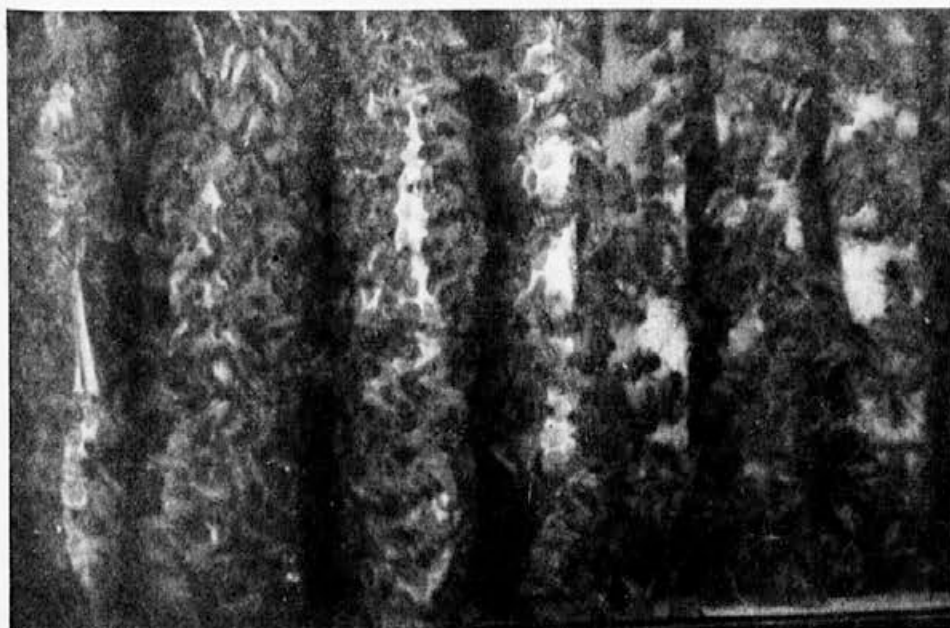
ga toplo odenemo. Če so slamnice s papirjem morda vlažne, jih presušimo na soncu, kajti vlaga zelo škoduje. Družine pa pustimo zdaj v miru in jih sploh več ne pregledujemo. Opazujemo jih le pri žrelu. Če nosijo obnožino, in v tem mesecu se ne vrne skoro nobena pašna čebela brez nje, bodimo kar mirni in prepričani, da je vse v redu. Ob dobri obnožinski paši in zadostni količini hrane se bodo družine prav lepo razvijale. Zadaž za okenci je vsak dan več živali, ki dokazuje, da je s panjem vse v redu. Prav nesmiselno bi bilo, da bi kakorkoli šarili po panju.

Tudi ta mesec opazimo pogosto brezmatične družine ali pa take, v katerih gospodarijo trotovke. Brezmatični družini takoj dodamo rezervni prašilček, trotovce pa razderemo, grbasto zalego porežemo in sate porazdelimo po drugih panjih, če so še dobri. V prazne panje bomo pozneje preložili rezervne družinice in jim dodali iz močnih družin sat ali dva zalege. Te družinice, ki imajo mlade matice, se bodo hitro razvile in kmalu tekmovali z najboljšimi plemenjaki.

Zožene družine razširjamo tako, da jim postopoma dodajamo tiste medene sate, ki smo jih bili jeseni odvzeli. Dobro je, če pri tem pokriti med odkrijemo in ga rahlo poškopimo z mlačno vodo. Take družine se neverjetno hitro razvijajo. Ker jih le postopoma razširjamo in so še vedno zožene, jim je toplo in prav toplota vpliva vzpodbudno na zaleganje matice.

V naših krajih je pomladna paša iz leta v leto vedno bolj nezanesljiva. Čebele se ne razvijajo tako, da bi lahko sredi maja izkoristile prvo izdatnejšo pašo. Skoro povsod po Sloveniji imamo ravno v maju in juniju glavno pašo.

Potem je z njo konec. Če ne zamede gozdovi, smo za to leto že opravili, razen če seveda ne prevažamo. Zato skušamo tudi čebelarji nekako premodriti muhasto naravo prav s tem, da sami ustvarimo neke vrste trajno in nepretrgano pašo v panjih samih. In že smo pri krmljenju na zalego, o katerem smo zadnja leta mnogo pisali. Da bi o tem spet ne razpravljali, je prav, da si preberejo čebelarji v lanski 4. številki našega lista obširen članek o tem na strani 105. S tem si bodo osvežili spomin na to izredno važno spomladansko opravilo. Ker pa je vsako leto kaj novega, je prav, da ta članek letos dopolnim in čebelarje ponovno opozorim na novo zdravilo fumidil B. Še vedno upamo, da ga bomo do prvih aprilskih dni dobili. O njem smo že obširno pisali in čebelarji ga bodo uspešno uporabljali namesto nosebaka, dali ga bodo pa lahko tudi v sladkorno testo. Letos medenih pogač ne bo, zato naj si čebelarji sami napravijo sladkorno testo. Ker je v naših krajih povsod dovolj obnožine, testu ni treba dodajati nobenih beljakovinskih nadomestkov. Če pa bi kdo že hotel kaj dodati, priporočamo posneto mleko v prahu in jajčni rumenjaki v prahu. Na 1 kg testa damo 10 dkg posnetega mleka in prav toliko jajčnega prahu. Sicer pa imamo letos na voljo dovolj medu, ki ga po tako nizki in naravnost sramotni ceni nikakor ne moremo prodati. Uporabimo ga raje za krmljenje na zalego. Napolnimo s kristaliziranim medom pitalnike in presenečeni bomo konec meseca opazovali njegov učinek pri izredno razvitih čebeljih družinah. Med je pač med in zlasti pri krmljenju na zalego je nenadomestljiv. Posebno pa se je izkazal kostonjev med, ki ima v sebi največ obnožine. Lani sem fotografiral nekaj takih družin, ki so dobile meseca aprila dva do tri kilo-

Ista čebelja družina po krmljenju ob koncu aprila

grame kostanjevega medu oziroma sladkornega testa, napravljenega s tem medom. Na slikah lahko čebelarji sami presodijo, če se je to splačalo ali ne. Kaj pomenijo tako močne družine na akacijevi paši, ni treba pojasnjevati.

V panjih z nakladami čebelar ne bo imel ta mesec drugačnih opravil. Ker porabijo čebele v njih nekoliko več hrane, bodimo pozorni na to, da žival ne bo stradala. Pri krmljenju na zalego lahko položimo trdo sladkorno testo na satnike pod vmesni pokrov. Dobro pa pazimo, da se bodo pokrovi tesno prilegali in dobro zapirali, kajti toplota je tudi pri teh panjih spomladi zelo važna.

Še na nekaj ne pozabimo. Če v bližini čebelnjaka ni reke ali potoka, poskrbimo za napajalnike s tekočo vodo. V njih ne sme nikoli zmanjkati vode. Zlasti sedaj, ko smo začeli krmiti na zalego, jo čebele mnogo potrebujejo. Navadimo jih že sedaj na to, da jo bodo iskale na napajalniku in ne kje drugje. Zdajle spomladi jo pogosto iščejo na drevesih ali na podrastih. Če smo le-te škropili s strupenimi pripravki, se bodo čebele zastrupljale. Pa tudi sicer je napajalnik jako važen, saj preprečujemo z njim vse mogoče čebelje bolezni. Tekoča voda namreč sproti odplavlja morebitne bolezenske klice, ki jih puste čebele na napajalni deski. Prav je, da tako napajalno desko večkrat razkužimo z vročo vodo ali z lugom. Nikakor pa ne priporočamo napajalnikov s stoječo vodo, kjer se čebele zlasti zdaj spomladi prav lahko okužijo z nosemo.

ŠE O ROJENJU

LOJZE ZAPUSEK

Mnogo je bilo že napisanega o rojenju, vendar se mi zdi prav, da dodam še nekaj vrstic iz svojih izkušenj. Vsak čebelar začetnik se zelo veseli rojev, da bi si s tem lahko povečal število čebeljih družin. Nasprotno pa se brani rojev čebelar, ki ima že določeno število panjev za svoje čebelarjenje.

Že dolgo čebelarim z večjim številom čebeljih družin, kljub temu pa je pri meni še danes vsak roj zaželen. Menim namreč, da ne morem uspešno čebelariti, če ne dobim vsako leto vsaj nekaj rojev.

Imam dva čebelnjaka: eden je v nižinskem predelu na 350 m nadmorske višine, drugi pa je v višini 750 m.

Okolica nižinskega čebelnjaka je zelo primerna za izlet rojev, ki jih lahko brez težav spravim, kadarkoli se pojavijo pri čebelnjaku, pa čeprav v večernih urah. Ne delajo mi težav in doslej si zaradi ogrebanja nisem belil glave.

Zadnja leta sem se posebno posvetil čebelarjenju pri čebelah v višinskem čebelnjaku, katerega okolica se precej razlikuje od nižinskega predvsem zaradi tega, ker raste v njegovi bližini visoko drevje. To so hrasti, breze, kostanji in še druga drevesa. Vzpenjajo se visoko nad jarki in griči. Ta okolica in drevje sta dolga leta omogočala rojem, da nisem bil njihov gospodar in skoraj 70 % jih je pobegnilo, ker se zaradi težkega terena ni bilo moč približati grozdom.

Zaradi vsakoletnih pobeglih rojev sem posvetil vso skrb družinam, ki so se pripravljale na rojenje. Vsak čebelar dobro ve, da je nesmiselno posegati v družino, ki je že v rojilnem razpoloženju, da bi s tem preprečil rojenje. Kaj

sem storil, da sem obvladal in obdržal roje? Vso skrb sem posvetil družinam, ki so se pripravljale na rojenje. Ujel sem matico, ki je bila pripravljena za roj. Previdno sem ji pristrigel eno tretjino obeh kril. Opozoriti moram, da je treba delati to zelo previdno, ker pri prijemu matica zelo rada dvigne noge v višino kril in pri najmanjši neprevidnosti lahko čebelar pristriže poleg krila tudi nogo in s tem seveda uniči matico. Ko sem lepo pristrigel krila, sem jo spustil nazaj v njeno družino. Tako sem opravil najvažnejše delo in si s tem brez muk osvojil vse čebele, ki imajo namen rojiti, ter seveda tudi matico s pristrizanimi krili. S tem sicer nisem preprečil rojenja, temveč matici samo onemogočil, da bi zletela z rojem. Prisilil sem jo, da mora pristati v neposredni bližini čebelnjaka, to je do 10 m od panja. Matico takoj pokrije kupček čebel. Tako jo lahko brez težav najdem in priprem v matičnico ter priprto vrnem v njen panj. Razumljivo je, da se izrojene čebele brez matice vrnejo v svoj stari dom, kjer spet zasedejo satovje. Te čebele se počutijo sedaj izrojene.

Znano je, da mora imeti vsak čebelar močno rezervo štirisarjev, vsaj dva na deset družin. Sedaj je najidealnejša priložnost, da si jih napravi. Iz izrojene panja vzame po lastni presoji enega do tri sate zalege in tako dela prašilčke ali umetne roje. Te čebele pa se izjemno ne vračajo v stari panj oziroma v stari dom, pač pa ostanejo v novem domu in takoj začno skrbeti zanj. Tej družini ali narejencu dodamo istočasno matičnike po možnosti iz prelegajočih družin. Tako imam takoj mlado dobro rezervno družino.

Družina, ki je rojila in je sedaj zgubila zalego s čebelami, je pri tem le nekoliko oslabela, tako da tega niti ni opaziti, saj smo ji pri tem odvzeli le kako četrtino pašnih čebel. Tej družini sem vrnil priprto matico le takrat, če je bila še mlada, potem ko sem seveda porezal vse matičnike. Taka družina se v tem letu ne pripravlja več na rojenje, temveč prične pridno izletavati že naslednji dan.

NAPAKE

VIRMASAN

I.

Odkar čebelarimo v panjih s premičnimi sati, je vsako jesen večje povpraševanje po suhih čebelah. Kje so dobile to ime, ne vem. Po mojem to ni pravi izraz. Saj niso suhe in tudi ne prazne, ker se pri ometanju napijejo medu. Morali bomo dobiti boljši izraz, kot ga imamo sedaj.

Kolikor več potrebujejo čebelarji jeseni teh čebel, toliko težje se dobe. Vzrok je pač v tem, ker je zmeraj manj čebelarjev kranjičarjev. Ti so čebelarili le na roje in v dobrih letinah se je število panjev do jeseni potrojilo. Dokler je bila še dobra kupčija s plemenjaki, so spomladi odvišne panje prodali izvoznikom in obdržali določeno število za dom. Ko pa je inozemstvo zaprlo meje naši čebeli, so morali jeseni podirati in odvečne čebele žveplati. Danes jim tega ni treba, ker je čebel zmeraj premalo za vse, ki jih potrebujejo.

Največji porabniki teh čebel so čebelarji, ki imajo poleti čebele v dobri gozdni paši na smreki ali hoji. Navadno so ti kraji brez obnožinske paše,

zato družine ne morejo gojiti toliko zalege, kot bi bilo potrebno. Vso skrb posvetijo čebele le donosu medu, panj se z njim polni, a zalege je vedno manj. Čebele, ki smo jih dobili od daleč, lahko takoj zvečer dodamo svojim brez bojazni, da bi drugi dan odletele.

Kako in kdaj naj jih dodamo, da bo najbolj prav? Tu ima skoraj vsak čebelar svoje pravilo. Eni jih dajo kar v plodišče, drugi v medišče, tretji pa jih stresejo zvečer na brade panjev. Vse je pač odvisno od spretnosti čebelarja in razpoloženja čebel v panjih, katerim jih dodamo.

Sam sem preizkusil vse načine in ostal pri tretjem, to je, da jih stresem zvečer na brade in ponoči se lepo izprosijo v panje. Brade panjev v ta namen s primerno desko povečam in nanje nasujem čebele. Ko te deske zjutraj odstranim, dobim na njih le redko mrtvo čebelo. Vse so se lepo sprašile v panje in ker niso prišle prazne, so bile tudi lepo sprejete.

Drugače je zopet dodajanje čebel, ako podiramo v lastnem čebelnjaku in damo čebele svojim panjem. Navadno jih takoj ometemo v določene panje, kjer se počasi sprosijo vanje. Ako imamo premično satje, je najbolje, da ga s čebelami vred vložimo zvečer v izpraznjeno medišče. Ne pozabimo prej odvzeti matice, sicer lahko nastane vojna v panju in namesto močnega panja bomo našli v medišču kup mrtvih čebel.

Letošnjo jesen je prišel k meni star mizar, ki pa je kot čebelar še mlad. Potožil mi je, da je zjutraj podrl panj nemške normalne mere. Čebele je sproti ometal v AŽ-panj in ta mu je sproti vse pomoril. Prosil me je za nasvet, kaj naj stori. Podrl bo še več panjev in rad bi dodal čebele drugim panjem. Skrbi ga, da se to ne bi spet ponovilo. Tako dodajanje nima pomena in rajši jih zažvepla, ker bo imel z mrtvimi lažje delo kot z živimi.

Iz nadaljnjega pogovora sem počasi zvedel, da je prejšnjo noč do dveh zjutraj krmil sladkor za zimsko zalogo. Popolnoma naravno je bilo, da so bile čebele zaradi tega zjutraj še vse razburjene in so dodane čebele smatrale za roparice in jih brez usmiljenja poklale. Poleg tega je temu panju prejšnji dan menjal matico in čebele so bile razburjene že zaradi tega. Ker pa so celo noč delale, so bile še bolj bojevite. Rekel sem mu, naj sedaj počaka s trganjem vsaj teden dni, da se panji popolnoma umire in naj jim šele potem doda čebele. Možakar me je ubogal in vsi panji so potem radi sprejeli dodane čebele.

Čebelarji, učimo se ob napakah drugih, le sami jih nikar ne delajmo. Pri vsakem delu v panju moramo upoštevati tudi razpoloženje čebel. Tudi dodajanje čebel v jeseni ni tako enostavna stvar, ako hočemo imeti kaj koristi od njih. Pašne čebele izčrpane odmirajo, mladih, ki bi to izgubo nadomestile, pa ni. Navadno se ta paša zavleče do jeseni, ko bi najbolj potrebovali močne družine z mnogimi mladimi čebelami za vzimljenje. Tako pa je v panju le malo čebel in še te so stare, zdelane, ki ne bodo dočakale pomladi.

In kako pomagati vsaj delno tem oslavljenim panjem, je skrb vsakega pravega čebelarja jeseni. Združevati ne kaže, nima pomena, ker so v vseh panjih enako močne družine. Edina pomoč je v tem, da jim pomagamo s tujimi mladimi čebelami.

Kranjčiče podirajo navadno po končani jesenski paši, to je konec septembra ali v začetku oktobra. Čim pozneje je to, tem bolje je za čebelarja odjemalca, ker bo dobil čim več mladih čebel.

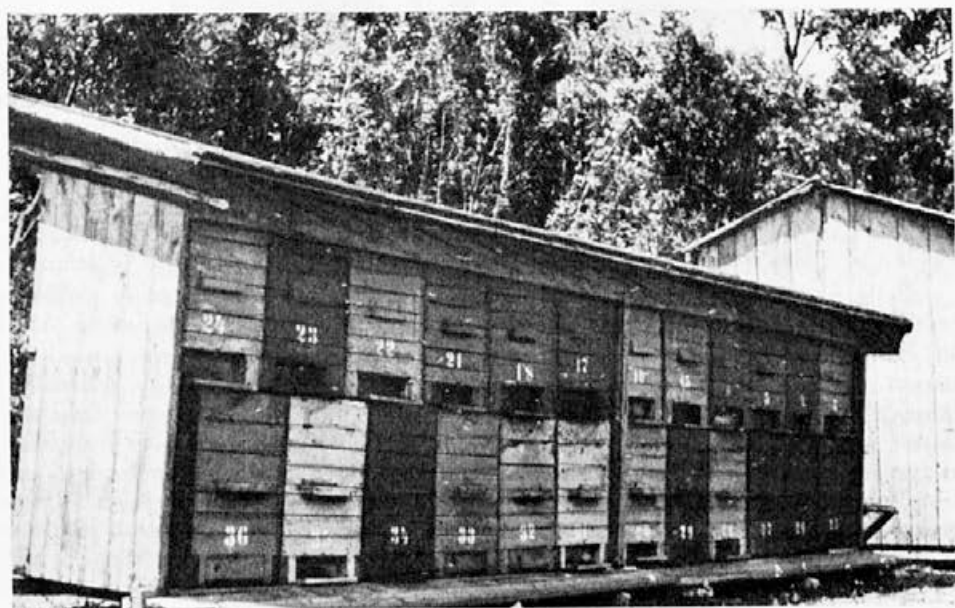
Čebele ometamo v zgodnjih urah, ko je še hladno, da čim manj odletavajo iz panjev. Ko jih ometamo v za to pripravljene zaboje, delajmo mirno, počasi. Pustimo jim, da se počteno napijejo medu, da ne bodo šle suhe od doma. Matico pripravimo v matičnico in jo obesimo v zaboj. Ako smo dobili čebele v bližini svojega doma, jih dajmo za tri dni v temen hladen prostor, da vsaj malo pozabijo na svoj prejšnji dom. Ako bi jih takoj dodali svojim panjem, bi se večina vrnila na svoje staro mesto.

Op. ured.: Suhih čebel ne smemo dodajati družinam, ki so bile na kakšni drugi paši in imajo zato drugačen vonj. Nekoč sem jih hotel dodati prašilčkom, ki so bili na jesenski resi. Ta ima značilen vonj, precej drugačen kot ajda. Čebele so takoj planile nanje in jih pomorile — k sreči le eno zajemalko. Te čebele sem dobil iz kranjičev, ki so bili na ajdovi paši. Suhe čebele sem dal potem na sate z resjevim medom in jih čez nekaj dni brez izgub dodal prašilčkom.

II.

Odkar je človek udomačil čebelo, jo stalno skuša čim bolj podrediti sebi, da ji olajša delo in da dobi od nje čim več. Izumil je premičen sat in s tem v zvezi tudi satnico. Ta je v rokah pravega čebelarja njemu in čebelam v veliko korist. Nevešč čebelar, ki jih ne uporablja pravilno in o pravem času, več škoduje čebelam, kot koristi.

Uporaba satnic je vsestranska tako pri rojih kot pri plemenjakih. Pri teh jih rabimo največ spomladi pri prestavljanju, ako nimamo zadosti rezervnega satja. Tudi če ga imamo dosti, moramo dodati vsaki družini spomladi vsaj tri ali štiri cele satnice. Mlade čebele se morajo sprostiti voska in graditi.

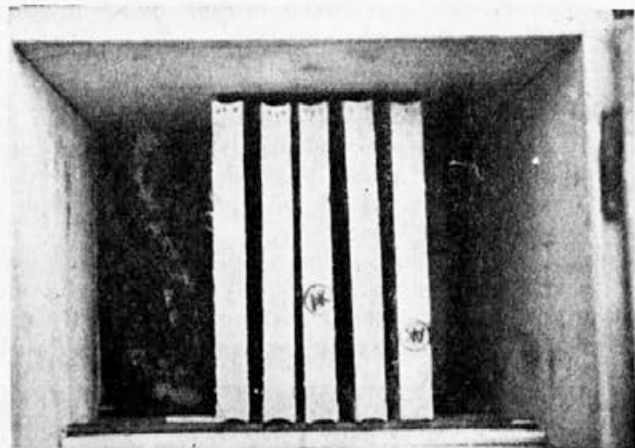

Zložljiv čebelnjak tov. Virmašana na paši v Istri

S tem obnovimo vsako leto nekaj satov in lahko starejše ali slabo izdelane odstranimo. Nikdar ne smemo dati panjev, ki imajo stare matice, satnike z začetki, to je le z nekaj centimetri satnic. Družine nam bodo izdelale samo trotovino. Od tega nimamo druge koristi kot nekaj voska.

Satnice moramo dajati vedno le ob zalego, pa naj bo to v plodišču ali medišču. Nekateri čebelarji jih postavljajo med zalego, češ da bodo prej in lepše izdelane. To ni pravilno. Sati z zalego morajo ostati skupaj v plodišču in medišču, ker ostane le tako potrebna toplota skupaj. Najraje jih izdelajo v plodišču, le ob dobri paši jih delajo tudi v medišču.

Najbolj uspešno jih uporabljamo pri rojih. Roj bo ob količkaj dobri paši izdelal vse satnice. Kakor sem že prej omenil, moramo tudi roju, ki ima staro

Roj se ni zmenil za satnice, ampak je začel delati po svoje

matico, dati le cele satnice, da ne dela preveč trotovine. Roju z mlado matico lahko damo, ako imamo dosti celih satnic, tudi le začetke. Ta bo delal čebelno satje, ker ne bo rojil in zato ne potrebuje trotoev. Vendar svetujem vsakemu čebelarju, ki hoče imeti res lepo izdelano satje, da uporablja le cele satnice.

Panj, kamor stresemo roj, mora imeti cele satnice ali pa samo začetke prav v vseh satnikih. Tako jih morajo čebele zasesti in začeti z delom. Ako jim damo le nekaj praznih satnikov, se ne bodo lotile satnic, ampak sedle v prazen prostor in tam delale po svoje. Iz priložene slike je lepo razvidno, kako dela tak roj. To je bilo letos na paši v Istri. Star, toda neizkušen čebelar, ki mu je uspeh prejšnjega leta zmešal glavo, da si je nabavil večje število panjev, je mislil, da bo odslej vsako leto dobra paša in da bo imel medu na tone. Imel je še en prazen panj s satnicami v plodišču, a v medišču le pet praznih satnikov. Imel je roj in ga dal v plodišče. Tu je lepo delal, kolikor je mogel. Dobil je še drugi roj in tega je stresel v isti panj v medišče. Roj pa se ni lotil satnic, ampak se je naselil v praznem prostoru in začel tam delati satje po svoji volji. Gradil ni vzporedno s satniki, ampak počez. Napravil je šest satov od stropa do tal, matica jih je zalegla in čebele so jih napolnile

z medom. Satnice je pustil lepo v miru in ni kazalo drugega, ko da je čebelar vse satje izrezal in združil čebele s spodnjim rojem.

Kaj je bilo narobe pri vsem tem? Čebelar bi moral dodati drugi roj prvemu v plodišče. To bi bil storil tem laže, ker sta imela oba mladi nesprašeni matici. V tem primeru bi bil imel vsaj plodišče izdelano. Tako pa je imel v plodišču izdelanih pet satov, v medišču pa nič.

Pregovor pravi, da da majhen grm slabo senco; tudi od slabih rojev ne smemo pričakovati čudežev.

NEKOLIKO VRSTIC O ČEBELARSTVU V SREDNJI ISTRI

MIRKO ČOK, BUZET

Tukaj čebelarim že 40 let in zato nameravam obuditi nekaj spominov. Sem Tržačan in od leta 1920 živim v Buzetu. Leta 1919 in 1920 sem služboval kot uradnik lesne stroke pri pok. Antonu Žnideršiču (Košomatu) v Ilirski Bistrici. Tam sem videl prvič njegove AŽ-panje. Ker me je imel zelo rad, mi je večkrat pri kosilu ali večerji pripovedoval o čebelarstvu. Do takrat nisem o čebelah še nič vedel, čeprav smo imeli doma, ko sem bil še otrok, kakih 20 kranjičev. Na žalost se ne spominjam, da bi se bil kdaj najedel medu. Žnideršič je bil zelo moder gospodar in poštenjak, pa sem ga zato spoštoval kot svojega očeta. Večkrat je poudarjal, da pri čebelah ni še nihče obogatel, človek ima pač veselje in ljubezen do teh živalic. Dejal mi je, da je od petih let eno zelo dobro, eno zelo slabo, tako da se izenačita — ostala tri leta pa so srednja in ob takih rine čebelar naprej. Žal mu je bilo, da sem ga zapustil in tudi meni je bilo. Takrat je bil pri njem za čebelarja tov. Ivan Šajn, s katerim sva se dobro razumela in večkrat mi je pokazal razna opravila v čebelnjaku. Se sedaj sva velika prijatelja. Napravi mi vsako leto satnice iz voska, ki mu ga pošiljam. Včasih mi pregleda in zazimi čebele.

Nikdar ne pozabim jeseni leta 1919, ko smo v Žnideršičevi družini večerjali. Zunaj je bila že popolna tema. Kar naenkrat zaslišimo klicanje na pomoč in vsi se poženemo iz hiše. Za hišo na bregu zagledamo prelep Žnideršičev čebelnjak s 30 panji v plamenih. Prisopihali smo vsi na pomoč, toda zaradi prevelike vročine in pobesnelih čebel ni bilo mogoče ničesar rešiti. Gotovo je hotel kdo pokrasti med iz panjev, zato si je svetil s svečo, ki je po nesreči povzročila požar. Po naključju so pritekli tudi orožniki iz Trnovega k požaru. Ko je bilo vse do tal požgano in uničeno, so našli med kamenjem, s katerim je bil prej obložen čebelnjak, nekaj starih avstrijskih vojaških pušk. Tedaj so Žnideršiču zvezali roke in ga odpeljali. Nič ni pomagala moja prošnja, naj ga oprostite, ker on tega orožja ni skrnil v svoj čebelnjak. Bil sem edini, ki je znal govoriti italijansko, Žnideršič takrat še ni znal tega jezika. Tako je moral siromak v tržaškem zaporu presedeti mesec dni. Poleg žalosti in škode, ki jo je utrpel zaradi požara, je doživel še to. Nekajkrat sem ga obiskal v zaporu in mu prinašal pakete.

V oktobru 1920 sem se iz Bistrice priženil v Buzet in drugo leto jeseni sem kupil nekaj pokončnih istrskih kranjičev, kakršne sem videl po vsej

Istri. Tu sem videl tudi več starih okrog 70 cm visokih čokov — votlih debel, ki so bili zamazani s kravjekom ali z apnom. Na notranji strani imajo v sredini povprek križ iz dveh šib, da je satovje bolj trdno. Kupil sem tudi čebelarstvo knjigo, kjer je bil točen opis AŽ-panja. Teh sva napravila s pokojnim svakom 26 in to v nekaj letih, pač po potrebi, ko sva prestavljala kranjiče ali čoke v AŽ-panje. Stanujem v hiši na bregu blizu železniške postaje. Lega je zelo ugodna za čebeljak in čebelarjenje. Napravila sva tudi točilo na štiri sate, ki ga še danes uporabljam. Je iz cinka; ni sicer moderno, je pa dobro. In tako točim navadno dvakrat na leto — spomladi več, jeseni manj. Po vojni točim vedno manj, ker so akacije, ki je rasla ob progih, skoro popolnoma uničili. Brž ko zraste malo debelejša od palca, jo že posekajo. Opozoril sem že večkrat progovnega nadzornika, toda vselej brez uspeha. Imam vedno od 20—26 AŽ-panjev, ki so mi zelo všeč. So zelo praktični in drugih ne bi vzel, čeprav bi mi jih kdo podaril nove. Uvidel sem, da je odvisen uspeh od čebel in paše, ne pa od panja. Če je paša dobra, so tudi koši iz slame in votli čoki polni, pa čeprav so z blatom zamazani. Že 40 let torej točim navadno dvakrat na leto. Leta 1956 pa nisem, kajti spomladi se mi je zdelo, da se ne splača. Tako sem čakal, da bom jeseni več. Jesen pa je bila tudi slaba in čebele sem moral za zimo celo nakrmiti, kar pa napravim kaj preprosto. Skuham velik lonec vode v razmerju 2 litra vode in 3 kg sladkorja. Ko se to zmlači, nalijem raztopino zvečer v prazne kilogramske konzervne škatle. Družina dobi od ene do pet škatel sladkorne raztopine. Da se ne bi čebele utopile, dam na vrh slamo ali travo. Krmim prve dni oktobra v mraku ali ponoči in zjutraj je navadno že vse prazno. Še prej pa pregledam sat za satom, da ugotovim, koliko potrebujejo posamezne družine. Pri nas zadostuje 8 kg. V zadnjih letih sem moral že nekajkrat krmiti, 50 let poprej pa ni bilo treba, ker so bile vedno dobre letine. Zaradi lakote mi tudi že nad 50 let nobena družina ni padla in tudi ropale se niso čebele nikdar. Bolezni nisem še opazil. Nekajkrat sem sumljive čebele takoj poslal v Ljubljano na pregled. Ugotovili so vselej, da so zdrave.

Tukaj navdušujem mlade fante za čebelarjenje in jim obljubljam, da jim bom pomagal z nasveti in tudi drugače. Zaradi starosti bom moral prej ali slej opustiti čebele. Edinega sina, ki mi je pridno pomagal pri delu, čeprav je študiral, so mi Nemci pred hišo ustrelili. Star je bil ravno 20 let. Na žalost pa misli mladina le na motorje in plese. Za čebelarstvo je gluha prav tako kot za poljedelstvo. Vse hiti v tovarne in v mesto v dobre službe, kjer delajo le 8 ur. Čemu bi se mučili in skrbeli kot mi? Morda so bolj pametni.

Tukaj v buzetski občini je še nekaj starih čebelarjev, vseh nas je šest. Smo pa tako raztreseni in oddaljeni po bregovih, da se niti ne poznamo. Zato tudi nimamo nobene organizacije, sestankov ali predavanj. Pred 20 ali 40 leti si lahko opazil pred vsako kmečko hišo nekaj starinskih panjev — sedaj pa mogoče pred vsako stoto hišo. Leta 1950 je tukajšnja kmetijska zadruga nabavila 70 AŽ-panjev. Toda vse je izginilo, da ni ne duha ne sluha o njih.

Sem edini izmed tukajšnjih čebelarjev, ki sem naročen že od 1946 leta na Čebelarja. Vselej takoj vsega preberem, ker mi je všeč. Drugi pa sploh niso nikjer včlanjeni in niti ne berejo čebelarskih knjig.

Op. ur.: Na občnem zboru hrvatskih čebelarjev v Zagrebu dne 28. III. 1965 sem slišal, da se je ustanovilo tudi čebelarsko društvo v Buzetu. Torej gre tudi v Istri na bolje.

Nove čebelarške knjige. V našem listu bomo odslej objavljali tudi naslove novih čebelarških knjig. Zadnje mesece je zbudil veliko pozornost angleško-francosko-nemško-rusko-poljsko-češki slovar čebelarške terminologije. Slovar so natisnili preteklo jesen na Poljskem, potem pa ga poslali v Anglijo, kjer ga je moč dobiti pri Angleški znanstveni družbi v Londonu. Zveza bo skušala dobiti nekaj primerkov za svojo knjižnico. Znani angleški čebelarški znanstvenik Leslie Bailey s čebelarškega inštituta v Rothamstedu je napisal knjigo »Kuzne bolezni čebel«. To je najnovejša knjiga o čebeljih boleznih. V njej podrobno obravnava zlasti nosečo in učinkovitost antibiotika fumidila. Angleži so pripravili tudi tri čebelarške knjige za mladino. Prva ima naslov »Skrivnost čebel« (avtorja Bunn-Ridehards). Knjiga ima 19 strani. Drugo je napisal Goudey in ima naslov »Tu prihajajo čebele«. Knjiga ima 94 strani. Iz poljščine so prevedli knjigo C. Levandovske »Svet čebel«. V Ameriki je izšla druga izdaja Ribbandsove knjige Vedenje in socialno življenje čebel. Ta knjiga je izšla prvič v Angliji leta 1955. Lani je izšlo tudi več nemških čebelarških knjig. Te bodo naše čebelarje prav gotovo bolj zanimale, saj zna marsikdo nemško. Knjige so te:

Evenius, J. Das Honigbuch: die Gewinnung, Behandlung und Bewertung. (Knjiga o medu: pridobivanje, ravnanje z njim in vrednost). München: Ehrenwirth Verlag 1964. Cena 7.80 DM. Knjiga ima 87 strani.

Krüger, F. und Reidiger, H. Von Bienen und Imkereien (O čebelah in čebelarjenju). Frankfurt am Main: Verlag Moritz Diesterweg. Knjiga ima 95 strani.

Oetting, W. und Schulze-Everding, B. Praktische Bienenzucht. Minden: Albrecht Philler Verlag. Knjiga ima 216 strani, izdaja je že tretja. Cena 4 DM.

Schönfeldt, S. Das Jahr der Bienen. (Čebelje leto). München: Lucas Cranach Verlag. 47 strani. Cena 6.80 DM.

Pomladno škropljenje sadnega drevja. Kjer še niso škropili sadnega drevja pozimi, ga bodo prav gotovo spomladi.

Zdaj pa obstoji nevarnost, da bo padalo škropivo na cvetlice, ki rastejo v sadovnjakih in v neposredni bližini. Čebelarji naj se pomenijo s škropilci in jih prosijo, naj škrope ob hladnem vremenu, ko čebele ne izletavajo. Navadno uporabljajo ob tem času Rumesan, ki je zelo hud strup za čebele in tudi za domače živali. Saj ne smejo živali zaiti v tak prostor celih 14 dni po škropljenju. Zato je najbolje, da škrope z Rumesanom v pozni jeseni ali pozimi. Spomladi pa naj uporabljajo namesto Rumesana škropivo Parapin, ki je prav tako učinkovito in za čebele ter domače živali neškodljivo. Ker je brezbarvno, ne pušča prav nobenih madežev in je zlasti primerno za škropljenje špalirjev ob hišah.

Ohranimo vrednost svojega medu! Pridelumno ga tako, da bo v vsakem oziru kvaliteten, kajti s tem opravičujemo višjo ceno. Ta cena nas ne sme zapeljati, da ga pridelamo čim več na račun njegove kvalitete.

Prof. Gontarski navaja predvsem dve nevarnosti, ki pretita dobremu medu: prezgodnje točenje in krmljenje s sladkorjem in obnožinskimi nadomestki.

Svoj čas je veljalo pravilo, naj se toči le popolnoma pokrito satje, po modernem mnenju pa je dovolj, če sta pokriti dve tretjini. Le dozorel in pokrit med je polnovreden.

Polnovreden, dozorel med vsebuje, kakor je znano, mnogo fermentov, in ima visoko vrednost diastaze. S tem je bistveno zvišano njegovo zdravilno delovanje in njegov prijeten okus. Razen tega je v zrelem medu znižana vsebina vode; tak med je zato bolj trpežen in koncentriran.

Več vzrokov navaja danes čebelarje, da točijo bolj ali manj nezrel med. Veliko jih pri vsaki prekinitvi paše odzve čebelam vse zaloge medu.

Razen tega toči mnogo čebelarjev takoj po končani paši, namesto da bi počakali vsaj 8 dni, da bi čebele med predelale in pokrile. So tudi taki, ki točijo celo že med pašo, ker se boje, da je v medu tudi mana, ki bi jo pozneje teže točili. Nekateri točijo med pašo kar

vsak tretji dan komaj napolnjene sate, četudi niso pokriti. Tak cvetlični med rad zavre, pa tudi gozdni med ni zadosti fermentiran, njegova kakovost in zdravilna vrednost je nesorazmerno slabša.

Ce s točenjem čakamo, da so tudi sati z gozdnim medom do dveh tretjin pokriti in začnemo točiti šele 8 dni po končani paši, se lahko zgodi, da med slabo teče iz satov, svetli sati se lahko lomijo, še posebej tisti, ki niso zažičeni. Večkrat ostane nekaj medu v celicah.

Ce pričakujemo gozdno pašo, postavimo v medišče le večkrat zaleženo satje, ki je vrh tega skrbno zažičeno.

Pitanje s sladkorjem in dodajanje obnožinskih nadomestkov v večjih obrokih ob odprtem medišču za časa vegetacije je po mnenju Gontarskega druga nevarnost za kakovost medu. Tu je primeren le neoporečen med, kar ga morda v medišču ostane, za čebelarja ni izgubljen. Čebele nič ne tratijo. Preveč dodani sladkor pa vsekakor pomešajo z medom, kar zmanjša njegovo kakovost.

Čebelarji pa so kljub temu hvaležni, če dobijo cenejši krmilni sladkor za zimsko krmiljenje čebel, ki prinašajo skupnosti ogromno koristi z oprševanjem raznega koristnega cvetja. Zelo potreben je sladkor tudi pri vzreji matic. Plemenske družine, narejenci, prašilčki in roji se brez njega ne morejo pravočasno okrepiti.

Bienenvater 1965 S. R.

O maticah in trotih. Že dolgo je dobro znan razvoj matice in trota. Čebelar pozna tudi različno starost obeh spolnih živali v čebelji družini. In vendar je še mnogo nerešenih ugank, glede katerih bi vsakdo, ki je strokovno zainteresiran, rad dobil pojasnilo. Nekaj jih je bilo medtem že razčiščenih.

Tako je npr. leta 1956 Anglež Butler odkril matično snov, ki nastane v podčeljustnih žlezah matice, pa jo ona sama po svojem telesu razmaže in jo čebele tam polizejo. Dokler je te matične snovi dovolj na voljo, preprečuje, da bi čebele gradile matičnike, pa tudi, da bi se čebelam dalavkam razvili matičniki.

V novejšem času zatrjujejo, da so vzporedno s tem odkrili tudi moško spolno snov, sprva vsaj pri sameu čmrlju. Vendar prevladuje mnenje, da jo ima tudi čebelji trot, ker so tudi pri njem, kakor trdijo, naleteli na določena prednostna pojališča.

Vprašanje, ali imajo troti še kako dejavnost razen te, da se parijo z maticami, se znova zopet energično potrjuje. Najnovejši poizkusi profesorja Klofta so dokazali, da so na soku hrane, ki se pretaka v panjih, troti aktivno udeleženi (kar so svoj čas pobijali).

Troti izletavajo prvič, ko so stari osem dni, da se okrepijo in orientirajo. Popolnoma zreli za parjenje so pa šele po 16 dnevih. Izletavanje za parjenje traja vsakokrat 20 do 40 minut. Pri tem troti niso enakomerno porazdeljeni okoli enega čebelnjaka. Izogibljejo se nekaterih prostorov in neradi preletavajo vodne površine.

Da bi ugotovili, kako daleč lete troti, so, kakor poroča dr. Fr. Ruttner, nesprašene matice nastavili zelo daleč od trotjega stojišča in pri tem v oddaljenosti 16 km dosegli še 25 % parjenj. Res pa so matice v tem primeru začele zalegati šele po 31 dneh. Kakor pa vemo, se zaleganje praviloma začenja mnogo prej.

Kako visoko letijo troti, lahko po Ruttnerjevih ugotovitvah trdimo, da redko lete pod 6 metri višine, najljubša višina jim je 20 do 50 metrov. Neradi prekorajajo 40 metrov. To so ugotovili z balonskimi poizkusi, za kar so uporabili nesprašene matice, pritrjene na tanke nitke. Z daljnogledom so pri tem v štirih primerih lahko neoporečno opazovali potek parjenja.

Nasproti zelo razširjeni domnevi, da mora matica okobaliti trota, da se spraši, kar bi ustrezalo svojstvenemu ustroju trotovega spolovila, so ugotovili, da se trot sicer zaleti od spodaj na izbrano matico, potem pa vendar v letu okobali matico močno skrivi zadek navzdol in potisne spolovilo v široko odprto spolno odprtino matice. Nato pade v trenutku omrtvičeni trot vznak in se pri tem oba spolna partnerja slišno ločita.

Preizkušnja plemenišča, ki v krogu 5 km nima nobenih čebel, je po Ruttnerju pokazala 50 % mešanih parjenj. Pomembno je dogajanje na majhnem otoku v jezeru. Ker troti ne lete prek vode, ni bilo mešanih parjenj. Matice so se sprašile s troti na otoku ali s troti onstran otoka. Samo polovica matic izleti večkrat iz panja, da se spraše, druge le enkrat, pa se na tem poletu spraše večkrat.

Kako nastane tako imenovano znamenje sprašitve in kako večkratno parjenje, še ni popolnoma razčiščeno.

Po Bichterju S. R.

Roj čebel pod močnim pljuskom. Zanimiv primer je doživel sovjetski čebelar A. Lavro, ki piše tole: »Nekoč se je usedel roj na vrh visoke jablane. Gledal sem ga in premišljeval, kako bi ga spravil. Nenadoma je začelo močno deževati in ni bilo mogoče, da bi roj ogrebel. Čebele so se najprej vznemirile, potem pa kaj hitro umirile. Ploha je postala med tem vse močnejša in ni prenehala vse do večera. Ponoči je poleg dežja in močne plohe padala še toča. Zjutraj se je vse umirilo. Ko je vžšlo sonce, so začele čebele iz roja letati na pašo. Medtem pa sem ga ogrebel v panj. Roj se je pozneje normalno razvijal in nabral za zimo 16 kg medu.«

S. I.

Kako shranimo neizdelane satnice. Včasih smo priporočali uporabo satnic spomladi, ko prestavljamo, in sploh takrat, kadar traja paša in je v panju dovolj mladih čebel, ki morajo graditi satje. Kdor prevaža na različne paše, mora večkrat prestavljati in pri tem mu ne sme nikdar zmanjkati satnic. Kadar nam ostane v satju listna mana ali pa hojev med, jih je težko iztočiti in takrat je nujno potrebno, da imamo dovolj rezervnih satnic, s katerimi zamenjamo neiztočene sate. Marsikdaj se na prevozu tudi podre kak sat in zanj je treba imeti nadomestilo. Satnice postavljajmo vselej ob gnezdo, nikoli pa med zalego. Za prezimovanje čebel so neprimerne, ker so prehladne, zato jih moramo odstraniti iz plodišč ter jih shraniti. Če še niso zgrajene, jih ne smemo spraviti v omare, ker nam pozimi prav rade popokajo in so potem seveda neuporabne. Pa tudi sicer so jako krhke in pri najmanjšem nepravilnem dotiku nam že počijo ali pa se okrušijo. Jaz jih shranjujem v mediščih v srednji vrsti močnih AŽ-panjev. Najprej dam na rešetko debelo plast časopisnega papirja, na katero položim 6 cm debelo in tesno slamnico, nanjo po položim mediščno okence s prečnima zaporama. Na okence zložim v vodoravni legi pet neizdelanih satnic. Če pa shranim okence v omari, jih položim na slamnico lahko tudi sedem. Tako ostanejo satnice pri enaki temperaturi nepoškodovane in spomladi so prav takšne, kot so bile v jeseni, ko smo jih shranili. Čebelar jih je spomladi prav vesel, saj vemo, da je lepo satje pravi ponos čebelarja.

Satnice, ki pa so že vsaj za nekaj milimetrov potegnjene, nam več ne popokajo in jih lahko brez skrbi zložimo v omare.

Vinko Brenčič

Čebelji strup in arthritisa. Nekj 80-letni čebelar je pripovedoval o svojih skušnjah s čebeljimi piki, ki so segale nazaj vse do njegovega tretjega leta. S 14. letom je začel loviti divje roje in si uredil primitivno čebelarstvo. Seveda je bilo pikov vedno dovolj. Sčasoma je postal precej neobčutljiv proti njim.

Ker je bil mnenja, da bi bilo zelo koristno, če bi bil zdrav in bi tako dolgo živel, se je začel temeljito baviti s športom. Še v svojem 65. letu je delal vaje na dolgih progah in dvigal težke uteži. Kmalu pa je opazil ob srčnem napadu, da na žalost za starejše ni vse dobro, kar prija mladim. Človek naj se starosti zaveda in živi temu primerno življenje. Kot posledica srčne napake se je kmalu pojavila revma in arthritisa. Preskusil je vsa mogoča sredstva, tudi čebelje pike. Kaka dva tedna se je vsak večer usedel pred čebelnjak, zavihal hlače nad kolena in se dal vsakokrat kakih 50-krat opikati, vendar ni čutil nobenega izboljšanja, ker je bil, kakor je domneval, že od prej imun. Kljub temu je še nadalje opravljal svoje čebele, ki so ga kar naprej pikale, ter jedel mnogo medu. Končno se je njegovo stanje izboljšalo. Ni sicer hotel trditi, da je to posledica pikov, je pa gotovo, da mu niso škodovali.

Težko se je iznebiti arthritisa, če je napredoval že tako daleč, da kolena škripajo. Ose in sršeni imajo močnejši strup, ki že po desetih minutah prevzame celoten organizem. Kdor ni imun, bi lahko poskusil pod zdravniškim nadzorstvom, kdor je pa imun, naj se ne trapi več s čebeljimi piki.

Gleanings 1965 S. R.

Okamenela zalega. L. Haragsimova je inficirala s čisto, izolirano kulturo plesni »Aspergillus flavus« ličinke in tudi razvite čebele. Pri ličinkah se je pojavila bolezen — okamenela zalega — osmega dne, odrasle čebele pa so odmirale od četrtega dne dalje. Sati, ki jih je napadla ta plesen, imajo rumenzeleno ali rjavozeleno barvo. Njeni trosi lahko pri človeku povzročajo mikotično vnetje pljuč, nosu in ušes.

Südwestdeutscher Imker 1964 S. R.

Ali naj izbiramo matice za vzrejo? Čebelarji strokovnjak Tuschhoff ne da dosti na to, da si čebelar sam izbere matice za plemenske in gospodarsko pomembne družine; trdi, da čebele same to naredo mnogo zanesljiveje. Presajeni matičniki, ki jih čebele rednice zelo pogosto oblegajo, dajo vsekakor dobre, zmogljive matice. Ta mlada veličanstva se ne odlikujejo samo s svojim neumornim zaleganjem, ampak priganjajo tudi sicer svoje družine k pridnosti, da marljivo gradijo in vneto prinašajo medicino. Tuschhoff navaja tudi nekaj poizkusov, ki so jih napravili pomembni čebelarji: slabo oblegani matičniki so dali redno nesposobne matice. Družine, ki so jih dobile, so jih prelegle, pogosto ob nepravem času, ali so jih takoj umorile. Če je v posameznih primerih uspelo, da so take matice družinam z zvijačo za dalj časa vsilili, se jim nikakor ni mogel prav razviti gradilni nagon in vnema za nabiranje medu. Mlade matice, ki so jih čebele same izbrale, so se tudi na plemenitih hitro in v redu sprabile. Čebelar naj si torej za koristno izkušnjo vzame k srcu in naj se nikar ne ukvarja s slabo obleganimi matičniki — se ne izplača.

Tuschhoff tudi navaja, da uporablja mnogo izkušenih čebelarjev le majhne vzrejne serije, šest do deset celic, da si vzredijo polnovredne matice. Matice iz majhnih serij so baje posebno vitalne.

Südwestdeutscher Imker 1964 S. R.

Med za olimpijske borce. V zadnjih desetletjih pomembnost medu neprestano narašča. O tem so napisali mnogo časopisnih člankov pa tudi knjig pristojni znanstveniki in zdravniki. Profesor dr. med. Nöcker, ki je oskrboval nemško olimpijsko moštvo v Tokiju, je nedavno izdal knjigo, v kateri govori o močni hrani za športnike, študente in športne zdravnike. V njej priporoča na mnogih mestih med za prehrano. S tem da je ocenil med kot naglo in trajno delujočo hrano za športnike, mu je prisodil najvišjo vrednost.

Nemško moštvo pri olimpijskih igrah leta 1964 v Tokiju je uživalo kvalitetni med! Prvič po času antike, ko so gladiatorji pred svojo borbo zaužili med. Takrat še niso prav nič vedeli o sestavinah medu, danes so medicinsko dokazane. To spoznanje je zelo pomembno za vse ljudi.

Der Imkerfreund 1965 S. R.

Gledičija (Gleditschia triacanthos) je do 40 m visoko lepotično drevo. Po deblu in vejah so močni enojni ali večdelni rdečerrjavi trni. Čveti so drobnji, zelenkasti ali belkasti v enojnih latasto razporejenih grozdih. Časnihi in venčnih listov je od 3 do 5, prašnikov od 5 do 10. Poleg dvospolnih cvetkov so tudi enospolni. Strok je do 40 cm dolg in 5 cm širok, raven, ploščat. Tako ga opisuje Angela Piskernikova na strani 137 v knjigi »Ključ za določanje cvetnic in praprotnic« leta 1951.

Olupljen les gledičije je rdečkaste barve in nenavadno težek. Enoletne mladice imajo na sebi do tri centimetre dolge trnce. Les se uporablja za platišča in špice pri kolesih. Cveteti začne po travniški paši, to je v juliju, in cvete dolgo, kar ni nič čudno ob tako dolgih razcvetjih. Čebele jih živahno obiskujejo in na drevesih šumi kot ob rojenju. Zal pa teh dreves ni veliko za izdatno pašo. 3 do 4 decimetre dolgi stroki s semenskimi pečkami visijo celo zimo na drevesu in začno šele v sredini februarja odpadati. Mlada drevesca vzgojimo s pečkami, ki jih vložimo v vlažen pesek. Ko vzklijejo, jih presadimo v zemljo v gostih vrstah, od tu pa na stalno mesto. To naj organizirajo družine, ki morajo skrbeti za čebeljo pašo. Po opisu »Sahalinke« sem dobil skoro preveč naročil za sadike. Zato bom vsakemu naročniku dodal še pečke gledičije, ki jih imam obilo. Dobi jih pa laliko vsakdo, ki se zanje zanima.

Franjo Vadnal,

Dobava pri Brežicah

Zopet nove vrste panj. Prav zadnje čase so ga začeli propagirati v Nemčiji. Imenuje se Schmidtov »Grossraumbente«. To je panj z veliko prostornino, v plodišču in v medišču je skupno 96 satnikov take mere, ki so v Nemčiji najbolj razširjene. Pozimi je v plodišču okoli 70.000 čebel, v svojem največjem razvoju poleti pa doseže družina ogromno število 200.000 do 300.000 čebel. Taka ogromna družina zmore pač nekaj več kot cela vrsta slabičev. Ta panj je nekako za 3 do 4 AŽ-panje. Čebelarji poročajo, da natočijo iz takega panja najmanj 60—70 kg medu tudi v slabih pašnih in vremenskih pogojih. Obnova matic je v panju samem. Prašilčki so nepotrebni. Rojenje je povsem onemogočeno. Panji postavimo na prostem z glavnim izletiščem proti jugu.

z ostalima dvema pa proti severu. Stavba je hladna. Čebelarjenje v njem je zelo enostavno. V Nemčiji je panj precej drag, stane kar 1000 mark.

Prednosti panja so tele:

Družina je izredno močna, zato dobro izrabljuje vsako tudi najmanjšo kratko pašo. Čebel je mnogo, zato je družini bolj toplo, pozimi manj porabi, lahko prenaša vremenske spremembe, čebele se manj izčrpajo, zato žive 1 do 2 meseca dlje. Spomladi prično matice že nekako tri tedne prej zalegati. Zato je razvoj zgodnejši in tako lahko dobro izkoristijo že prvo spomladansko pašo.

Vsako leto lahko obnovimo matice in stare sate. Čebelarji poročajo, da jim zgrade družine v teh panjih v sezoni do 80 satnic v lepe sate. Okužba po noseči je zmanjšana na minimum.

Način čebelarjenja:

Pozimi so vse čebele v enem plodišču, z eno samo matico. Spomladi, ko ima družina že zalego na 12 do 14 satih, jo razširimo. Odvzamemo ji nekaj zaležnih satov s pokrito zalego in zaleženimi matičniki in jih damo še z drugimi medenimi in praznimi sati ter satnicami v nova plodišča. Tik pred prvo izdatnejšo pašo namestimo še medišče. Mladi matiči sta se izlegli, oprášili in zalegata. Slabšo odstranimo ali uporabimo drugje. Točimo. Jeseni se čebele združijo v eno zimsko gnezdo, ker imajo prost prehod. Slabšo matico uničijo.

Članek je posnet iz navodila št. 1 in 2 v samozaložbi M. Schmidt — a, 71 Heilbrunn — Sontheim, Lauffenerstrasse 22.

Valko Razingar

Najnovjše in najbolj učinkovito sredstvo proti čebeljim ušem. Na XIX. mednarodnem čebelarskem kongresu, ki je bil leta 1965 v Pragi, je bolgarski delegat B. Beličkov v svojem referatu o uničevanju čebeljih uši povedal naslednje: »Na čebelarskem inštitutu v Sofiji in na znanstveni raziskovalni postaji v Budinu je dr. Ivo Ščikov pripravil novo učinkovito sredstvo proti čebeljim ušem (Braula coeca). To sredstvo se imenuje fenotiacin. Dobimo ga v naših lekarnah ali pa veterinarski fenotiacin pri Vetpromu. Uporablja se tako:

Vzamemo 5 g fenotiacina, zavijemo ga v papir in položimo v kadilnik, v katerem je žareče oglje. Kadilnik moramo

takoj zapreti, ker gori fenotiacin na zraku s plamenom. Zatem pritisnemo na meh kadilnika, da pride več zraka vanj in da se preparat vžge. Kadar se pokaže iz kadilnika bel dim, vtaknemo kadilnik v žrelo in pihamo z mehonom v 50 sekundah po 20-krat v panj. Ko smo končali pri enem panju, gremo takoj k drugemu, kajti količina 5 g fenotiacina zadostuje za dva panja. Tako lahko pokadimo vse panje, ki jih imamo v čebelnjaku.

To delo je treba opraviti pod večer. Če bi delali podnevi in ob toplem vremenu, bi lahko nastal rop. Najboljši uspeh dosežemo, če pokadimo pri temperaturi od 12 do 15° C.

Po poskusih so ugotovili, da fenotiacin niti v večjih dozah ne škoduje zalegi in tudi ne odraslim čebelam. Pri tem so tudi dokazali, da ta preparat popolnoma uniči uši in jih ne omami kakor druga sredstva (tobakov dim, naftalin ali kafra). Ni treba dajati papirja pod satnike, kar je pri raznih tipih panjev zelo zamudno. Pri poskusu so samo v enem panju našli 488 mrtvih čebeljih uši. Tako so se čebele hitro znebile nadležnih zajedalcev.

S. L.

Kaj bi morali vedeti o sladkorju. Načelno ločimo dve vrsti sladkorja; osnovno in rafinado. Pri obeh znaša vsebina sahharoze nad 99,9 %.

Osnovna vrsta se kuha iz očiščenega in zgoščenega pesnega soka; pepela vsebuje okoli 0,01 do 0,025 %, razen tega sledove saponina. Zato se osnovne vrste pri topljenju rade penijo. V trgovini se osnovne vrste imenujejo kristalni sladkor K in kristalni sladkor F.

Rafinadne vrste se drugače pripravljajo, in sicer iz raztopljenega rafiniranega sladkorja. Zaradi ponovne raztopitve in prekuhavanja se zvišajo stroški fabrikacije. Po zopetni kristalizaciji pa je rafinada bistveno čistejša kot osnovna vrsta; pepela vsebuje le približno 0,002 do 0,005 %. Najbolj znane vrste v trgovini so kristalna rafinada A, Perlarafinada P in S — rafinada, zmleta.

Za čebelarje sledi iz tega zaključek: samo rafinadne vrste. Za naše čebelarje je najboljše dovolj dobro. Pri krmljenju s suhim sladkorjem se je obnesla fina vrsta.

Südwestdeutscher Imker 1964 S. R.

VABILO

na XIV. redni letni občni zbor Zveze čebelarских društev za Slovenijo
ki bo 25. aprila 1965 ob 8.30 v Ljubljani v dvorani Zavoda za socialno zava-
rovanje, Miklošičeva cesta št. 24.

Dnevni red:

1. Otvoritev občnega zbora, imenovanje zapisnikarja, odločitev o na-
činu glasovanja, volitev delovnega predsedstva 3 članov, dveh
overovateljev zapisnika, verifikacijske komisije 3 članov ter kandi-
dacijske in volilne komisije 5 članov;
2. Poročila upravnega odbora (predsednika, urednika Slovenskega če-
belarja in blagajnika);
3. Poročilo nadzornega odbora;
4. Razprava o poročilih;
5. Predlog o razrešnici;
6. Volitev predsednika, 18—25 članov in 5 namestnikov upravnega od-
bora, 5 članov in 2 namestnikov nadzornega odbora ter predsednika,
podpredsednika in 3 članov častnega razsodišča;
7. Sprejem delovnega programa za prihodnje leto v okviru sedemletnega
programa razvoja čebelarstva;
8. Sprejem proračuna za leto 1965;
9. Sprejem statuta za poslovanje častnega razsodišča;
10. Določitev višine vpisnine in članarine za leto 1966;
11. Predlogi in pritožbe društev;
12. Odlikovanje z redom Antona Janše I. stopnje;
13. Razno.

Če občni zbor ob določeni uri ne bo sklepčen, bo po 13. členu Zvezinih
pravil čez pol ure na istem kraju in z istim dnevnim redom drugi občni zbor,
ki bo sklepal veljavno ob vsakem številu navzočih delegatov.

Društva pošljejo morebitne predloge in pritožbe za občni zbor upravnemu
odboru Zveze vsaj sedem dni pred občnim zborom. Delegatom naj izdajo
poverilnice, in sicer imajo pravico na vsakih začetih 50 članov po enega
delegata. Zveza upošteva kot člane samo čebelarje s plačano naročnino.

Občnega zbora se lahko udeležijo tudi drugi člani naše organizacije, ki
imajo pravico do razpravljanja, ne pa tudi do glasovanja.

Člani upravnega odbora, ki se bodo udeležili en dan prej seje, in pa
delegati, ki nameravajo prenočiti v Ljubljani, naj nam sporoče to do 20. aprila,
da jim bomo mogli priskrbeti prenočišča.

V Ljubljani, 1. aprila 1965.

Tajnik ZČDS:
Franc Cvetko l. r.

Predsednik ZČDS:
Valentin Benedičič l. r.

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA DNE 3. MARCA 1965

Predsednik poroča: Zveza je po lastni ceni odstopila čebelarškemu društvu v Celju 100 diapozitivov. Dne 3. marca je govoril s tovarišem Grčo glede kupljenega stanovanja na Cankarjevi cesti. Grča mu je pojasnil, da sta dve možnosti za ureditev njegove zadeve: po prvi bi se lahko vselil v lastno stanovanje že letos, po drugi pa pozneje. Ko bo zadevo s Tehnogradom dovolj razčistil, nas bo obvestil.

Uvoz fumidila-B bo zelo verjetno odobren. Zvezna veterinarska uprava zahteva še nekatere podatke glede firme in države, iz katere naj bi ga uvozili, glede embalaže in količine. Uvažalo ga bo podjetje Medeks, ki ima dovoljenje za uvoz vseh čebelarskih predmetov. Vsi trije tečaji za veterinarske pomočnike za pregled čebel so se končali v redu in v splošno zadovoljstvo vseh tečajnikov.

Na Sekretariatu za kmetijstvo in gozdarstvo je bila seja interesentov za nakup Agromelovih čebel. Cena za kompletni LR-panj s čebelami v plodišču in še z dvema nakladama je bila 26.000 do 27.000 din. Ta cena bi naj predstavljala 80 % prave vrednosti. Ker je bila previsoka, so se navzoči zedinili za ceno 12.000 do 15.000 din. Do končne odločitve še ni prišlo.

Tiskovine za kartoteko smo dobili. Poslali jih bomo čebelarskim društvom, da jih razdelijo svojim družinam, ki naj začno takoj s popisovanjem.

Za izlet v Bukarešto na mednarodni čebelarski kongres se je do sedaj prijavilo 48 oseb. Vožnja tja in nazaj bo stala 22.000 din. Drugih podatkov o stroških za prenočevanje, hrano in ostalo še nimamo.

Zveza je poslala tele vloge in dopise na razne oblasti: Skladu za pospeševanje založništva prošnjo za finančno pomoč Slovenskemu čebelarju za leto 1965 v znesku 1.250.000 din. Vlogo je priporočil Sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo, v vednost jo je dobil tudi Sekretariat za informacije. Službo državnega knjigovodstva pri NB in Sekretariat za finance smo naprosili za povračilo v letu 1964 preveč plačanih prispevkov za obnovo Skopja. Vse kaže, da bo zadeva ugodno rešena. Sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo smo naprosili, naj se v republiških zakonih o izkoriščanju kme-

tijskih zemljišč in gozdov upoštevajo tudi določila za urejanje čebelje paše.

Savezu pčelarskih organizacij v Beogradu smo sporočili naše želje glede sklicanja seje upravnega odbora in dnevnega reda.

Dne 17. marca t.l. je bil sestanek vseh radijskih čebelarskih predavateljev. Npravili smo program predavanj do vključno februarja 1966. Naslov predavanj bomo objavili v našem glasilu, brž ko nam odgovore predavatelji.

Po poročilih delegatov, ki so prisostvovali občnim zborom čebelarskih društev, so bili občni zbori dobro obiskani in živalni. Večina čebelarskih društev sprejema z razumevanjem program Zveze in se z lastnim načrtom vključuje v sedemletne plane občinskih skupščin. Tudi članstvo uvideva, da je v čebelarstvu najvažnejša naloga opraševanje rastlin, od česar ima korist vsa skupnost.

Predsednik predlaga, naj bi bila seja upravnega odbora v soboto dne 24. aprila ob 15. uri v prostorih Zveze. Naslednji dan, v nedeljo 25. aprila ob 9. uri pa občni zbor Zveze v dvorani Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje kakor lansko leto. Tajnik naj uredi vse potrebno glede rezerviranja dvorane. Poročila na občnem zboru naj bodo čim krajša, po možnosti naj bodo vse dejavnosti zajete v enem poročilu. Na občni zbor bomo vabili predstavnike oblasti, občine, direktorja Veterinarskega znanstvenega zavoda, dr. Nežko Snojevo in dr. Pehanija.

Za odlikovanje z redom Antona Janša I. stopnje predlaga CD Krško Bogomira Milosta, Maks Avšič Julija Majerca in tov. Benedičič profesorja dr. Tomašca iz Zagreba. Za odlikovanje z redom Antona Janša II. stopnje predlaga čebelarsko društvo Krško tov. Bizjaka in Dularja. Navzoči se s temi predlogi strinjajo. Vse predloge je treba z utemeljitvami predložiti seji upravnega odbora in občnemu zboru Zveze v odobritev.

Končno je poročal predsednik še posebej o skupščini Saveza hrvatskih pčelara dne 28. februarja 1965 v Zagrebu. Udeležil se ga je skupaj z urednikom. Po poročilih upravnega odbora sta oba pozdravila udeležence, jim pojasnila delo naše organizacije v zvezi s problemi, ki se pojavljajo pri njih. Sprejeli so naju zelo ljubeznivo in je naša udeležba na njihovi skupščini brez dvoma prispevala k še tesnejšemu sodelovanju obeh bratskih čebelarskih organizacij.

FRANC KAFOL

Dne 7. decembra 1964 je nenadoma umrl znani sadjarski javni delavec in strokovnjak Franc Kafol. Pokojnik je bil tudi dober in zvest prijatelj ter zagovornik naših čebelarjev. Mimogrede se je večkrat ustavil tudi na naši Zvezi. Našo čebelarsko organizacijo je visoko

cenil in se je udeležil tudi njenega zadnjega občnega zbora maja lani. Povsod je zagovarjal tesno sodelovanje, ker se je kot razumen sadjarski strokovnjak zavedal, da brez čebel-opraševalk ni mogoče uspešno sadjariti. Ko sem ga lani meseca maja srečal v Ljubljani, mi je pokazal več lepo zelenih vejic višnje z neke plantaže višenj na Primorskem. Na vejicah je bilo še polno pecljev cvetja, ki ni bilo oplojeno in so zaradi tega že začeli odpadati. Rekel je ogorčeno: »Vidite, uredili so sicer lep višnjev nasad, čebel pa ni v bližini in tudi niso poskrbeli zanje, uspeh je pa takle — nič sadu.«

Franc Kafol, višji sadjarski inšpektor, priljubljen predavatelj in strokovni pisatelj, se je rodil dne 29. decembra 1891 v Cepovanu na Trnovsko-banjiški planoti. Šolal se je najprej v Gorici, nato pa na višjem učnem in poskusnem zavodu za sadjarstvo, vinogradništvo in vrtnarstvo v Klosterneuburgu pri Dunaju. Pred prvo svetovno vojno je služboval na raznih kmetijskih veleposestvih na Češkem in v Avstriji ter tudi na

Podlehniku. Po prvi svetovni vojni je bil prvi strokovni učitelj na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu, nato je bil kmetijski referent na okraju v Novem mestu, dalje tajnik Kmetijske družbe ter banovinski inšpektor za sadjarstvo v Ljubljani. Bil je vrsto let član upravnega odbora Sadjarskega in vrtnarskega društva za slovenijo ter urednik glasila »Sadjar in vrtnar« po Humeckovi smrti leta 1945 do leta 1949. Napisal je več strokovnih knjig, med zadnjimi »Češnje in višnje«. Njegovo ime je tesno povezano z razvojem slovenskega sadjarstva.

Ne samo sadjarji, tudi čebelarji ga bomo ohranili trajno v lepem spominu, saj je kot sadjarski strokovnjak z uspehom propagiral pri sadjarjih naše čebelice — zveste pomočnice sadjarstva. Zelo ga bomo pogrešali tudi kot človeka, ki je bil vedno pripravljen nesebično pomagati vsem, ki so bili potrebni njegovih bogatih življenjskih izkušenj.

NOVA ČEBELARSKA DRUŠTVA

Dne 31. 1. 1965 so ustanovili novo čebelarsko društvo Sevnica z delovnim okolišem v vsem območju občine Sevnica, dne 7. 2. 1965 pa novo čebelarsko društvo Tržič z delovnim okolišem v vsem območju občine Tržič.

Obema društvoima želimo pri njihovem delu veliko uspeha.

Pri čebelarskih družinah v Logatecu in na Vrhniki so ustanovili na rednem letnem občnem zboru družin pripravljalne odbore za ustanovitev samostojnih čebelarskih društev Logatec in Vrhnika z delovnimi okoliši v teh dveh občinah.

Uprava

PA JE LE ZALEGLO

Čebelarska družina Vojnik pri Celju je bila svoje dni poleg celjske in laške družine ena najmočnejših družin čebelarskega društva Celje. Polagoma pa so začeli člani, zlasti tisti, ki so bili naročniki eno ali dve leti, izstopati, s tem da niso plačali čebelarine. Ni jih bilo več blizu niti na čebelarske sestanke niti na redni letni občni zbor. Tako je imela družina zadnje čase povprečno po 25 do 30 članov, od tega pa le 10 naročnikov glasila.

Poročila upravnega odbora so vsa leta grajala tako stanje in poudarjala, da se morajo vsi čebelarji izobraževati in za-

sledovati dogajanja v čebelarstvu ter da denar ne more biti vzrok tako majhnemu številu naročnikov. Čebelar namreč ni brez medu in za list ga prav lahko žrtvuje pičila dva kilograma. Med se poje, denar porabi, čebelar pa bo le vse leto vsak mesec prejemal prepotrebno literaturo. Ko pa je v svojem referatu podprl to akcijo še delegat društva Fegeš Ivan in povedal, da je družina zastopana pri Zvezi v Ljubljani le s toliko delegati, kolikor se jih voli na število naročnikov lista, so se začeli člani prebujati. Blagajnik je imel kar dosti dela, da je od vseh na občnem zboru družine navzočih 21 članov dne 10. 1. 1965, pobral naročnino za list, s čimer je število naročnikov od leta 1964 (10 naročnikov) narastlo kar na 21, torej za 110 %. Število pa se bo verjetno še povečalo, ko bodo plačali še tisti, ki so bili tedaj upravičeno odsotni. Torej kar lep uspeh!

Ladislav Čmer

ZA ZGLED ČLANOM

Nemajhne težave povzročata tajnikom in blagajnikom družin pobiranje članarine, posebno če so člani več kilometrov oddaljeni od sedeža družine. Vsak skrben čebelar, ki je član naše organizacije, rad stori svojo dolžnost točno in v redu, zlasti še, če število članov odloča naklado strokovnega glasila. Zato imajo čebelarstva občne zbornice že konec leta, da vsaj prvi mesec v novem letu ugotovijo število članov in s tem naročnikov glasila. Upravni odbori družin povabijo na občne zbornice vse člane, ki ob tej priložnosti tudi poravnajo članarino. Ni se pa še zgodilo, da bi se občnega zbora udeležili vsi člani, četudi bi bila to njihova dolžnost, in tudi ne, da bi poslali zadržani člani članarino po svojem poverjeniku ali sosedu, čeprav so bili z vabilom na to opozorjeni.

Bela vrana pa je član, ki bi tajniku pravočasno prinesel članarino na dom, čeprav ve, da jo je treba plačati takoj ob pričetku novega leta. In vendar se je nekaj takega le zgodilo! Zena čebelarja Janeza Ariha iz Dvorske vasi je prišla v visokem snegu in po slabi poti dvakrat po štiri kilometre daleč do tajnika. Prvič ga ni našla doma, da bi mu izročila članarino. Mož se občnega zbora ni mogel udeležiti, ker je bil v službi. Na tajnika je napravilo to tako dober vtis, da jo mora pohvaliti pred vsemi čebe-

larji, ki naj se po njej zgledujejo. Če bi jo posnemali vsi čebelarji ali njihove žene, kadar so možje zadržani, bi ne bilo treba tajniku Zveze pozivati družin, naj poravnajo članarino za preteklo leto.

Tajnik

OBCNI ZBOR ČEBELARSKE DRUŽINE DOBOVA-KAPELA

Dne 6. decembra 1964 so se zbrali člani družine Dobova-Kapela, da pregledajo in ocenijo delo v minulem letu. Sicer se je zbralo precej članov, prišli pa niso tisti, ki smo jih hoteli videti: harmonikar Vranetič in naš šaljivec Krošelj in še več dragih prijateljev. Na zbor je prihitel predsednik občinskega čebelarskega društva tovariš Zokalj iz Krške vasi. Pristrčno pozdravljen je želel zboru uspešen potek in povedal nekaj o našem čebelarstvu. V svojem poročilu je omenil predsednik, da je bila ustanovljena naša čebelarska družina leta 1910, torej je stara 54 let. Od takratnih članov živita samo predsednik in tov. Ogorek Ivan iz Sel. Tov. tajnik Ivan Zajc je ugotovil, da je vseh članov 32. Tov. Peršič, upokojeni učitelj iz sosednje Hrvaške, je svetoval, naj pomagamo župniku Langerholzu, ki mu je povodenj uničila celo čebelarstvo — 20 čebeljih družin. Navzoči so takoj obljubili pomoč v rojih in satnicah. Tako je prav in človekoljubno. Prav gotovo bodo pomagali tudi odsotni. Pobrali smo članarino, nato pa smo izvolili za naslednje leto stari odbor. Po zaključnem občnem zboru je prišel med nas tovariš Pohar, vodja šole, kjer smo zborovali. Zahvalili smo se mu za gostoljubnost, nato pa so ob dobrem razpoloženju odmevale šale in smeh. Ob pesmi smo zaželeli sebi in odsotnim uspešno novo leto. V mislih so nam bili dobri tovariši iz krškega društva, od katerih smo se morali kar prezgodaj posloviti.

Franjo Vandal

IZ ZELEZNIKOV

Kakor vsako leto smo se tudi letos zbrali v Češnjici čebelarji železniške čebelarske družine. Zal nam je bilo, da zaradi novega snega ni bila udeležba polnoštevilna. Vedeli pa smo, da oddaljeni čebelarji iz odročnih krajev res niso mogli priti. Naši občni zbori so pri vseh članih zelo priljubljeni, saj pova-

bimo poleg zastopnika Selške in Poljske doline tudi starega znanca in prijatelja prof. Edija Senegačnika iz Ljubljane. To je edini dan v letu, ko se zbere res lepo število čebelarjev. Ob kozarcu vina in ob veselem kramljanju nam hitro minejo ure. Z veseljem poslušamo predavatelja, ki nam pove vselej kaj zanimivega. Letos smo navdušeni gledali lepe barvne diapozitive iz življenja čebel, prav radi smo poslušali nasvete predavatelja, ki nam je govoril iz svoje dolgoletne prakse. Žares smo pozabili na vse, ko nas je popeljal v svet čebel, kjer je vse toplo in vse med. Izvolili smo stari odbor, vanj pa smo pritegnili še nekaj mlajših moči. Razšli smo se z željo, da bi to leto ne bilo slabše kot lansko.

Val. Pintar

OBCNI ZBOR CEBELARSKEGA DRUSTVA KAMNIK-DOMZALE

Čebelarско društvo Kamnik-Domžale je imelo svoj redni občni zbor dne 10. januarja 1965 v Domžalah ob prav lepi udeležbi. Vse družine so poslale svoje delegate, posebno pa smo bili veseli zastopnika Zveze prof. Edija Senegačnika. Občino Domžale je zastopal kmetijski inšpektor tov. Pliberšek.

Po uvodnih besedah predsednika tov. Franca Končana je podal tajnik svoje poročilo. Iz njega posnemamo, da je imelo društvo v preteklem letu 7 družin s 115 člani. V februarju smo s sodelovanjem Zveze oživelj moravško družino in upamo, da se bodo tudi tisti, ki jim je vzel Agromel veselje in voljo do čebelarjenja, vrnil v naše vrste.

Neorganiziranih čebelarjev je še vedno okoli 100, od katerih jih je največ v Tuhinjski dolini in v Črnem grabnu. Člani imajo 1897 čebeljih družin, nečlani pa 614, skupaj 2511.

Lepo je bilo čebelarško zborovanje na Brdu pri Lukovici dne 26. julija. Na kraju, kjer prirejajo vsakoletne rokovnjaške tabore v idiličnem gozdičku, smo poslušali predsednika Zveze tov. Benedičiča, ki nam je lepo pojasnil namen in pomen organizacije. Ogledali smo si tudi čebelnjak predsednika lukovške družine tov. Urbanije. Turistično društvo je poskrbelo za okusno jedračo in pijačo ob naravnih mizah-parobkih v prijetni senci, mladi pa so se tudi zavrteli.

Svoje občne zборе so izvedle družine že v decembru, da bodo članski imeniki pravočasno na voljo Zvezi.

Na dnevnem redu je bila tudi sprejemba pravil. Soglasno smo sklenili, da ostane dosedanje društvo enotno za obe občini Kamnik in Domžale.

Sprejeli smo tudi delovni načrt za prihodnje leto. Med drugim bomo pregledali vse čebelje družine članov in nečlanov. Predložili bomo občinama predračun stroškov za te preglede in ju naprosili, da vnesejo za to primerne zneske v občinske proračune.

Letos bodo Komendčani zopet privedli čebelarško zborovanje in povabili nanj vse okoliške čebelarje.

Ob koncu občnega zbora nam je profesor Senegačnik govoril o čebelarstvu pri nas in v svetu. Pozval nas je, naj sodelujemo pri našem glasilu, ker bo to potem še bolj pestro.

Nato nam je v svojem predavanju pojasnil vse, kar mora vedeti čebelar, ki prevaža čebele. Svoje predavanje je spremljal s svojimi krasnimi diapozitivi. Občudovali smo krasoto cvetličnih gred, skalnjaka in bogato obloženega sadnega drevja. Potem nas je popeljal na Dunaj, kjer smo videli, kako drugod cenijo čebelarstvo.

Predsednik se je predavatelju lepo zahvalil za vsa njegova izjavanja. Ob prijetnem kramljanju nam je čas vse prehitro minil. Ob koncu smo želeli vsem čebelarjem naš prisrčni: Naj medi!

OBCNI ZBOR ČEBELARSKÉ DRUŽINE SMARJETA PRI NOVEM MESTU

Dne 10. januarja 1965 smo imeli člani čebelarške družine Smarjeta svoj občni zbor, na katerem smo pregledali dosedanje delo in uspehe. Prvi je spregovoril predsednik Lojze Gorenc. Prav na kratko je pojasnil namen občnega zbora in pomen obstoja čebelarške družine. Dejal je, da je važno, da družina obstaja in da se morajo člani truditi, da se bo še bolj utrdila. Malo bolj obširno je nato spregovoril tajnik Jože Zoran. Povedal je, koliko dopisov je družina prejela in odposlala ter tudi seznanil člane z njihovo vsebino. Družina je bila ustanovljena pred dobrim letom, zato kakšnih posebnih uspehov ni imela. V začetnih težavah se člani niso takoj znašli, kajti nihče izmed njih ni imel prakse v vodenju družine, to pa se je poznalo. Nekaj uspehov pa so vendarle

dosegli. Sestavili so seznam čebelarjev na področju svoje družine ter ugotovili število panjev. Tak seznam mnogokrat zelo prav pride. Uspelo jim je tudi pridobiti nekaj novih naročnikov Slovenskega čebelarja. Tajnik upa, da v bodoče ne bo več začetnih težav in napak ter da bodo tudi uspehi temu primerno večji. V blagajniškem poročilu smo izvedeli, da je razpolagala družina z minimalnimi denarnimi sredstvi. Kupili smo družinsko štampiljko, ostanek denarja pa je še v blagajni.

V razpravo so člani zelo živahno posegali, tako da se je razvilo pravo družinsko vdušje. Vsi so se strinjali s tem, da je prav, da smo ustanovili družino. Odigra lahko koristno vlogo, če se bodo vsi člani trudili za to. Poudarjali so tudi, kako koristno je za čebelarja, če ima naročenega Slovenskega čebelarja. V njem je vedno dovolj koristnega branja bodisi za začetnike kakor tudi za starejše čebelarje. Kdor si ga je enkrat naročil, bo težko shajal brez njega. Razpravljali so tudi o delu pri čebelah, posebno v dobi rojenja.

Pri volitvah novega upravnega odbora smo napravili majhno spremembo. Upravni odbor smo zmanjšali na pet članov. V novem odboru je Lojze Gorenc predsednik, Jože Jeraj podpredsednik, Jože Zoran tajnik, Jože Košak blagajnik in Jože Geodani član. Člani novega nadzornega odbora pa so: Jože Jeglič, Vinko Gorenc in Stanko Ivančič.

Naša največja naloga v novem letu bo ta, da bomo skušali pritegniti v organizacijo neorganizirane čebelarje. Družina bo skušala sama organizirati odkup medu za svoje člane. Sklenili smo, da se bomo med letom še večkrat sestali.

J. Z.

OBČNI ZBOR ČEBELARSKE DRUŽINE V CELJU

Čebelarska družina Celje je imela v nedeljo 24. januarja svoj redni letni občni zbor, ki se ga je udeležilo 48 članov.

Iz poročil je bilo razvidno, da stoji družina gmotno na trdnih tleh, kajti med osnovnimi sredstvi ima hišo s sadovnjakom, ki jo je zapustil družini pokojni celjski čebelar Peternel, predavatelj in pisec mnogih strokovnih člankov. Sama družina si je postavila

v neposredni bližini mesta zidan čebelnjak, v katerem smo zazimili 18 plemenjakov in 4 rezervne družine.

Pri čebelah znaša letos povprečni dohodek od panja 3114 din. Torej pri sorazmerno dobri letini le tolik dohodek, če ne računamo vložnega dela, obresti in amortizacije.

Pri družinskem čebelnjaku že tretje leto preizkušamo panj z nakladami. Pokazalo se je, da ni dovolj menjati obliko panja, ampak je treba spremeniti tudi način čebelarjenja in šele ko se seznamo s strokovnimi prijemi in ko stoji za panjem usposobljen čebelar, se pokažejo pričakovane prednosti. Najbrž je imel prav zaradi tega panj letos prvič odličen donos. Na končno mnenje o panju bo treba še kakšno leto počakati.

Učenci celjskih osnovnih šol so marljivo obiskovali družinski čebelnjak in se še posebej ustavljali pri opazovalnem panju. Ob vsakem takem obisku smo jim pojasnjevali življenje čebel in govorili o njihovi veliki koristi, ki jo opravljajo z opravevanjem rastlin. Poudarjali smo tudi zdravilnost njihovega glavnega proizvoda — medu.

Družina je priredila skupen izlet v Majšperk, Štatenberk in Ptuj. Imeli smo 5 predavanj, skoro vse pri čebelnjakih oddaljenih čebelarjev, tako da so bili to obenem neke vrste izleti. Vse čebelarje smo skromno pogostili. Člani družine lahko vsako leto nabavijo po eno matico po znižani ceni din 500. Tega pa žal niso tako izkoristili, kot smo pričakovali.

Celjsko hortikulturno društvo namerava prirediti jeseni večjo razstavo, na kateri bo prikazalo svojo dejavnost. Povabili so tudi čebelarje k sodelovanju. Na povabilo je družina odgovorila pritrdilno, ker smatra, da je treba izkoristiti redko priložnost, da lahko v javnosti prikažemo svoje delo, čebelje proizvode in korist čebel v kmetijstvu. Člane je zelo razgibala razprava o predlogu, da se ustanovi v Celju samostojno občinsko društvo, ki naj zajame razen celjske družine še Vojnik in Dobrno. Prevladovalo je mnenje, da se bo vzporedno z ukinitvijo okraja zmanjšal tudi delokrog že obstoječega celjskega društva. Glede na pretekle izkušnje z reorganizacijami v čebelarstvu žele člani, da z ustanovitvijo občinskega društva ne hitimo, ampak naj se za letos sestavi iz predsednikov in tajnikov vseh treh družin v občini predstavništvo, ki bo zastopalo interese članov vseh treh dru-

žin pri občini in drugih samoupravnih organih. Na prihodnjem občnem zboru bo to predstavništvo že lahko poročalo o doseženih delovnih uspehih in takrat se ne bo težko odločiti za morebitno ustanovitve občinskega društva. Članom smo prečitali osnutek sedemletnega načrta, v katerem so že zajete vse družine v občini. V tem načrtu pride mimo drugega do izraza tudi povezava s kmetijskimi organizacijami in dogovor, da bo za opravevanje sadnih plantaž že letos pripravljenih 200 družin. Te bomo postavili na zaželeno mesto in kmetijska organizacija bo dala čebelarju primerno odškodnino, in sicer 2000 din za družino.

Navzoči čebelarji so plan soglasno sprejeli.

Volitve, delovni načrt za tekoče leto in drugo je potekalo sorazmerno hitro, vendar se je zaradi živahnega sodelovanja članov v razpravah občni zbor zaključil precej pozno.

B.

OBCNI ZBOR ČEBELARSKE DRUŽINE AJDOVŠČINA

Lepo sončno nedeljo dne 24. januarja je imela čebelarska družina Ajdovščina svoj redni občni zbor v starem šolskem poslopju v Ajdovščini. Občnemu zboru je prisostvovalo 65 rednih članov, predsednik in tajnik ČD Nova Gorica ter tov. V. Martelanc kot zastopnik ZCD iz Ljubljane. Med udeleženci smo srečali staro gardo vipavskih čebelarjev od Podnanosa pa tja do Šempasa. Mnogo novih obrazov pa nam je pričalo, da prihajajo v organizacijo mlajši člani, kar je vse prav razveseljivo in zdravo.

Po izvolitvi delovnega predsedstva so sledila poročila funkcionarjev. Poročilo tov. predsednika Sedmaka je bilo obširno in izčrpno ter je zajelo vse aktualne probleme družine: ureditev opazovalnih postaj v domačem pašnem območju, ceno in odkup medu, potek čebelarskega leta 1964, prehod sedanje čebelarske družine s 115 člani v čebelarsko društvo in še mnogo drugega. Tudi tajnik družine je lepo poročal in nakazal mnogo prihodnjih problemov. Največ debate je bilo o odkupu in nizki ceni medu, kar trenutno čebelarje najbolj tare. Predsednik goriškega društva tov. Češnovar se je zavzel za učinkovito reklamo, ki naj bi dvignila osebno potrošnjo medu. Pri tem naj bi sodelovali razni forumi in pomagali čebelarstvu iz

te krize. Zastopnik ZCD je prisotnim pojasnil vzroke sedanjih nizkih cen medu in povedal, kako naj bi se v bodoče rešili iz te zagate.

S prehodom čebelarske družine na samostojno čebelarsko društvo se sprva večina članov ni strinjala. Po temeljitim pogovorih so se končno skoro zedinili za društvo. Na prvi seji si bo nov odbor razdelil funkcije, ustanovil primerno število čebelarskih družin in določil njihov delokrog. Nekateri člani se za čebelarske družine preveč ne navdušujejo, češ da so že obstajale, pa niso nikdar dale nič od sebe. Ako bo imela vsaka družina vsaj dva delovna člana, ki bosta skrbela za dve desetletni sestanke, bo stvar stekla tako kot teče drugod po Sloveniji. Pomnimo, da se prav v čebelarskih družinah odvija najbolj plodno delovanje naše organizacije. V njej se zbirajo prevaževalci, sama prireja poučna predavanja in prikazuje čebelarska opravila, ureja dovoz tujih čebel na domača pasišča, pomaga pri zbiranju in prodaji medu in še mnogo drugega. Novoustanovljenemu čebelarskemu društvu Ajdovščina želimo ob njegovi ustanovitvi mnogo uspehov, posebno pa, da bo svoje čebelarske družine spravilo na samostojne noge. Naj medi travnik in gozd!

IZ ČEBELARSKE DRUŽINE BARJE

Čebelarska družina na Barju pri Ljubljani ima 27 članov in je ena najbolj delavnih v ljubljanskem društvu. Člani se večkrat zberejo in pogovore o delu. Zares se morajo zgledovati po njej vse ostale družine. Članarino plačajo za prihodnje leto že decembra. Tako je bilo tudi lani: 10. decembra je prinesel vzorni blagajnik Jože Javornik v Zvezino pisarno seznam članov, ki so plačali članarino za leto 1965. Kje bi našli še kako tako družino?

Odbor skrbi tudi za izobrazbo svojih članov. Vsako leto prirede nekaj predavanj. Lansko pomlad sta jih obiskala tovariš urednik in pa blagajnik Zveze tov. Anton Verbič. Požrtvovalni predsednik barjanske družine Anton Zajc je dal čebelarjem na voljo prostorno vežo svoje hiše, kjer je bilo predavanje. 50 čebelarjev je z zanimanjem poslušalo tov. urednika in spremljalo lepe barvne diapozitive, s katerimi nas je popeljal v svet čebel. Po predavanju smo se pogovorili še o tem in onem.

Predsednik tov. Anton Zajc nam je pokazal še svoj čebeljak in vzorno urejen hlev, kjer smo opazili lepo rejeno in negovano živino. Takoj smo spoznali, da ni samo odličen čebelar in vzoren predsednik svoje družine, ampak tudi izvrsten živinorejec. Razšli smo se z željo, da se kmalu spet snidemo, na vsak način pa spomladi pri predavanju.

K. F.

BELOKRAJINSKI ČEBELARJI SO ZBOROVALI

Vsako zimo, ko počivajo čebelice in ko poncha delo čebelarjev, se zberejo belokrajinski čebelarji, da na občnem zboru ugotovijo, kaj so v preteklem letu napravili, potem pa izvolijo spet nov upravni in nadzorni odbor.

Tako so se tudi letos 31. januarja zbrali čebelarji v velikem številu na občnem zboru Čebelarskega društva v Črnomlju. Predsednik društva tov. Ivan Biček, ki je vodil zbor, je pozdravil vse navzoče člane, še posebej pa je v imenu vseh čebelarjev prisrčno pozdravil predsednika Zveze čebelarskih društev za Slovenijo tov. Valentina Benedičiča ter zastopnika skupščine občine Črnomelj tov. Rusa, veterinarja v Črnomlju.

V svojem poročilu je prikazal predsednik delo društva v letu 1964. Poudaril je, da je skušal upravni odbor predvsem utrditi delo društva, pridobiti čim več novih članov ter izvršiti statistični popis čebelarstva na področju Bele krajine. Ta popis smo v celoti izvršili. Tudi ostale naloge je skušalo društvo izvršiti zadovoljivo. Na sedmih sejah upravnega odbora so člani razpravljali o tekočih društvenih zadevah. V preteklem letu smo v celoti zbrali ves društveni inventar in ga izročili v oskrbo čebelarju tov. Lovru Remsu iz Črnomlja. Z inventarjem društva si čebelarji lahko precej pomagajo. Za odškodnino pa morajo plačati sorazmerno nizek prispevek društvu. Prav ti prispevki služijo kot osnova za vzdrževanje obstoječega inventarja.

Lani se je en član društva udeležil tečaja za veterinarske pomočnike za čebelje bolezni, ki ga je priredila Zveza v Ljubljani. Podoben tečaj je bil letos januarja v Novem mestu. Tega tečaja se je udeležilo iz vse Bele krajine 6 čebelarjev.

V preteklem letu so vsi čebelarji, ki so prinesli v Črnomelj svoj vosek, prejeli zanj kvalitetne satnice, ker ima društvo tri modele za ulivanje.

V Beli krajini je nastal letos zelo pereč problem zaradi prodaje medu, saj je ostala velika količina tega pridelka čebelarjem, ki ga ne morejo spraviti po primernih cenah v promet. Društvo si je prizadevalo, da bi ga prodalo, pa zaman. Vsi čebelarji se čudijo tako nizki odkupni ceni za med, ko je pa vendar splošno znano, da so se vse cene živilom povišale, seveda pa tudi sladkorju.

Predsednik Zveze čebelarskih društev tov. Benedičič je poudaril pomen čebelarstva. To je važna kmetijska panoga, saj oprasé čebele 90 % žužkocvetnih rastlin. Danes, ko sade kmetijske zadruge velike plantaže raznih sadnih dreves, bi bilo vse njihovo delo brezplodno, ko bi jim ne pomagale čebele s svojim oprasovanjem.

Na območju Bele krajine je precej čebel. Dogaja pa se, da tuji čebelarji brez dovoljenja in vednosti čebelarskega društva pripeljejo svoje čebele na naše področje in jih potem zlože prav pod nos našim čebelarjem. Taka dejanja napravljajo pri domačih čebelarjih vročo kri, poleg tega pa niti domači niti tuji čebelarji nimajo pričakovane uspeha, ki bi ga lahko imeli, če bi čebele smotrno razmeščali.

V novem upravnem in nadzornem odboru so vsi stari člani odbora in še nekateri novi. Tako bo naše društvo v letošnjem letu s pomnoženimi močmi nadaljevalo delo prejšnjih let.

Ker je tiskarna, ki tiska Slovenskega čebelarja, podražila tisk, Zveza čebelarskih društev na naročnine ni zvišala, so člani družin Dragatuš, Vinica in Črnomelj prostovoljno zbrali za tiskovni sklad Slovenskega čebelarja znesek 6600 din, tov. Slavko Božič iz družine Metlika pa je sam daroval še 1000 din. To naj bo darilce naši Zvezi, ki se neumorno žrtvuje in pomaga vsem slovenskim čebelarjem.

V zavesti, da je bilo v preteklem letu delo društva plodno, so se ob koncu čebelarji še veselo porazgovorili o delu v čebelnjaku in o tem, kako lepo bo, ko nas bo ponovno obiskala pomlad in bodo čebelice spet razveseljevale naše čebelarje.

Matija Weiss

IVAN POVALEJ

Dne 12. oktobra 1965 je nenadoma umrl naš član Ivan Povalej. Pokojni Ivan se je rodil 11. februarja 1914. leta v Zadržah, občina Šmarje pri Jelšah. Leta 1938 se je priženil k Mariji Johanc v Grobelce, kjer je našel 6 družin v krajnjih po pokojnem čebelarju Martinu Johancu. Z veliko vnemo in ljubeznijo se je oprijel čebelarstva, preselil družine v AZ-panje in vidno napredoval, saj je imel ob smrti kar 44 AZ-panjev.

Pokojnik je bil ves čas delaven član naše družine. Rad je pomagal in svetoval drugim čebelarjem, posebno še začetnikom. Ko je tajnik družine leta 1962 zbolel, je pokojni Ivan rade volje prevzel tajništvo in ga vzorno vodil vse do prerane smrti.

Vnetega člana in čebelarja bomo ohranili v najlepšem spominu!

Čebelarska družina Vinski vrh,
Gorica pri Slivnici

MIHAEL STRUS

Kruta smrt je posegla tudi med belokrajinske čebelarje. Dne 21. novembra 1964 je umrl v vasi Tribuč pri Črnomlju član čebelarskega društva in navdušen čebelar Mihael Strus. Rodil se je v Zgornjih Pirničah pri Medvodah 5. januarja 1888. Po prvi svetovni vojni je odšel z doma in si poiskal delo v Beli krajini. Zaposlil se je kot gozdni delavec v gozdu Bukovje v bližini Tribuč. Spoznal je, da so Belokrajinci dobri ljudje in sklenil, da bo ostal pri nas. Poročil se je z Ivanko Matetič iz Tribuč št. 51, ki je imela nekaj posestva, in pričel marljivo kmetovati. Že v letu 1928 je začel tudi čebe-

lariti. Kmalu je razmnožil svoje čebelarstvo tako, da je imel okrog 40 čebeljih družin. V prostem času je rad prebiral čebelarske strokovne knjige. Vedno je bil zvest naročnik Slovenskega čebelarja. Tako je postal odličen čebelar teoretik in praktik. S svojimi nasveti je rad pomagal čebelarjem začetnikom in svoje čebelarsko znanje je nesebično prenašal na mlajše čebelarje.

Katastrofa v letu 1962/63 tudi njemu ni prizanesla. Izgubil je skoro polovico svojih čebel, ki jih je tako zelo ljubil. Ta izguba ga je močno bolela. Pogumno je začel spet čebelariti in v letu 1964 je imel spet 30 panjev.

Pokojni Miha ni bil samo dober čebelar, bil je tudi vzoren kmet, živinorejec in sadjar. Jeseni 1964 je svoje ljubljenske skrbno pripravil za zimsko spanje, nato pa težko čakal toplih pomladnih dni. Toda smrt je uničila vse njegove sanje. Nič več ne bo poslušal prijetnega šumenja pred svojim čebelnjakom. Belokrajinski čebelarji ga bomo ohranili v lepem spominu.

Matija Weiss

ANTON REPNIK

Zaloška družina je izgubila letos svojega dragega člana Antona Repnika, ki je umrl dne 29. januarja 1965. Pred leti je začel čebelariti njegov sin, ki je nameščeneec. Da se ne bi ukvarjal s čebelami samo sin, je nabavil čebele še on. Jeseni ni nihče pričakoval, da jih spomladi ne bo več pasel. Zahrbna bolezen ga je kaj hitro pobrala. Videli pa smo ga vedno veselega in zadovoljnega še med boleznijo, ko smo ga pogosto obiskali. Večkrat je prišel poleti gledat naše čebele, kajti v vasi imamo tri čebelnjake skupaj. Bil je tudi cerkovnik celih 25 let.

Na zadnji poti ga je spremlilo veliko vaščanov, čebelarji zaloške družine pa smo se poslovili od njega z lepim vencem.

Čebelarska družina Zalog

POROČILO ZA FEBRUAR

Februarja je bila srednja mesečna temperatura za 2—5° C pod dolgoletnim povprečjem. V kmetijskih predelih notranje Slovenije je bila srednja mesečna temperatura okrog —3° C, v Mislinjski dolini pa —4° C. Najhladnejša je bila tretja dekada in to celo —4 do —6° C.

Močna otoplitev ob koncu januarja se je nadaljevala še prve dni februarja. Dosegla je od 5—11° C. Že naslednje dni se je ohladilo in maksimalna dnevna temperatura ni presegla 2° C. Povprečno je bilo v notranji Sloveniji 5—9 dni z negativno maksimalno dnevno temperaturo.

Iz agrometeorološkega poročila je razvidno, da je bilo vreme v februarju zelo ugodno za čebele.

Opazovalne postaje poročajo:

Breg-Tržič: zadnji izlet je bil 26. novembra.

Dražgoše: ves februar je padlo samo 10 cm snega na podlago 60 cm. Matice so sredi meseca prenehale zalegati zaradi mraza in vetra.

Zerovnica: v februarju ni bilo izleta. Čebele so precej porabile. Padavin ni bilo mnogo. Vreme je bilo srednje mrzlo. Zdi se mi, da je velika poraba hrane zaradi suhega vremena. Čebele prezimujejo na sladkorju.

Rogatec: čebele so v februarju trikrat izletele in se otrebile.

Lovrenc na Pohorju: Izleta ni bilo. Snežna odeja je ležala 24 dni.

Kraj opazovalnice	Donos ali poraba v			Skupno pridobil ali porabil dkg	Srednja mesečna toplotina °C	Dnevi			Sončni sij v urah
	I.	II.	III.			izletni	deževni	s snežno odejo	
	mesečni tretjini dkg								
Breg—Tržič	— 10	— 20	— 20	— 50	— 0,1	—	1	28	142
Dražgoše—Šk. Loka . . .	— 30	— 60	— 20	— 110	— 0,6	—	1	28	122
Zerovnica—Postojna . . .	— 80	— 35	— 50	— 165	— 0,2	—	1	13	135
Rogatec	— 20	— 10	— 20	— 50	— 2,6	3	2	19	81
Lovrenc na Pohorju . . .	— 30	— 60	— 40	— 130	— 3,3	—	—	24	111
Selnica ob Dravi	— 18	— 38	— 32	— 88	— 2,5	—	—	17	94
Lovrenc na Drav. polju . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cezanjevci—Ljutomer . .	—	— 110	— 150	— 260	— 2,5	4	—	8	62
Bučkovci—Videm ob Ščavnici	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prosenjakovci—M. Sobota .	— 110	— 80	— 80	— 270	— 1,7	2	9	18	114
M. Polana—Lendava . . .	— 10	— 10	— 10	— 30	— 1,4	5	3	—	17
Svibnik—Crnomelj	— 50	— 50	— 60	— 160	— 6,0	6	—	—	46
Iška vas	— 20	— 30	— 40	— 90	— 2,0	—	—	—	—
Škofije pri Kopru	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pušča—Bistra	— 40	— 40	— 30	— 110	— 2,0	—	1	7	104
Povpreček	—	—	—	— 117	—	—	—	—	—

INTERESENTOM ZA NAKUP ČEBEL

Čebelarje obveščamo, da bodo lahko kupili pri podjetju Agromel v likvidaciji, Ljubljana, Komenskega 12., ameriške panje z nakladami po ceni od 11 do 14.000 din. Končna cena po dogovoru. Na voljo bodo osem in desetsatni kompletni nakladni panji (plodišče s čebelami in dve nakladi).

Uprava ZCDS

IZLET NA KONGRES V BUKARESTO

Prijavljencem za ta izlet sporočamo, da bo stala skupinska vožnja s sindikalno objavo K-15 z brzim vlakom (II. razred) 22.000 din, brez objave pa 33.000 din. Doslej se je prijavilo 50 čebelarjev. Nadaljnje prijave še sprejemamo. Udeleženci kongresa bodo stanovali v študentskih domovih, kjer se bodo lahko tudi poceni hranili. Podrobna pojasnila bomo objavili, brž ko jih prejmemo od kongresnega odbora.

Uprava ZCDS

MAJNISKI IZLET NA KOROŠKO

Majniški izleti so postali pri ljubljanskih čebelarjih že kar tradicionalni. Letos nameravamo obiskati Koroško, in sicer 8. maja. Program bi bil takle: V soboto 8. maja ob 5. uri zjutraj odhod iz Ljubljane. Peljali bi se preko Kranja skozi Ljubelski predor, si ogledali znamenito Gospo Sveto in vojvodski prestol. Za približno dve uri bi se ustavili v Celovcu, potem pa bi se peljali okoli Vrbskega jezera do Beljaka. Domov bi se vrnili preko Podkorenskega sedla. Stroški so til: 2000 din potni list, 50 din kolek na vlogo, vožnja z avtobusom bi stala okrog 5000 din. Prijave sprejema tovariš Cvetko v tajništvu Zveze najpozneje do 8. aprila. Obenem s prijavo vplačajte 7000 din in priložite tri fotografije. Potne liste priskrbi organizator izleta. Na izlet povabite lahko tudi svoje družinske članke, prijatelje in znance. Organizator izleta priskrbi na željo vsakemu prijavitelju 150 šilingov za 3850 din.

Bine

OBVESTILO

Zaradi pravilne razporeditve čebel na akacijevi paši in Veržeju naročamo vsem prevaževalcem družbenega in privatnega sektorja, da prijavijo svoje prevoze čebelarski družini Veržej najpozneje do 1. maja 1965. Pozneje prispelih prijav ne bomo upoštevali.

Odbor čebelarke družine Veržej

OBVESTILO

Zaradi pravilne razporeditve čebel na akacijevi paši in območju čebelarkega društva Nova Gorica naročamo vsem prevaževalcem družbenega in privatnega sektorja, da prijavijo svoje prevoze ČD Nova Gorica najpozneje do 15. aprila t. l. Pozneje prispelih prijav ne bomo upoštevali.

CD Nova Gorica

OPOZARJAMO

vse naročnike Slovenskega čebelarja, ki so nakazali letošnjo naročnino le v višini 1000 din naravnost Zvezi in ne preko čebelarke družine ali društva, da morajo ostanek 200 din vplačati vsaj do septembra 1965, sicer jim bomo list ustavili z oktobrsko številko. Član naše čebelarke organizacije je samo tisti čebelar, ki plačuje svojo članarino pri čebelarški družini ali društvu; vsi drugi so le naročniki glasila in za te znaša letna naročnina 1200 din. Družine in društva naprošamo, naj nam javijo najpozneje do 30. septembra imena teh plačnikov.

Uprava

PRODAM

100 kg prvovrstnega zdravega kostanjevega medu za spomladansko krmljenje na zalego. Naslov v upravi.

PRODAM

prazne A2-panje od zdravih čebel. Cena po dogovoru. Alojz Turk, Postojna, Kolodvorska 26.

KUPIM

naseljene in prazne A2-panje. Ponudbe na naslov Franko Bunetič, Zagreb, Miha-novičeva 40.

KUPIM

voščine oziroma sate, v katerih je vsaj 1/2 celice polna cvetnega prahu. Plačam 1000 do 1500 din za 1 kg. Odbirajte takšno satje in javite količino na naslov: Lojze Kastelic, Vikrče, Medvode.